

629.

Na osnovu člana 28 stav 1 al. 4 i 6 Zakona o državnoj imovini („Službeni list CG”, br. 21/09 i 40/11), Vlada Crne Gore je 30. aprila 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, donijela

**UREDBU
O USLOVIMA I NAČINU KORIŠĆENJA NEPOKRETNIH I POKRETNIH STVARI
ZA POTREBE ODBRANE**

Član 1

Nepokretne i pokretne stvari za potrebe odbrane koriste se pod uslovima i na način propisan ovom uredbom.

Član 2

Nepokretne stvari za potrebe odbrane, u smislu ove uredbe, su: zemljišta, kasarne, vojni aerodromi, vojna pristaništa, stacionarna čvorišta veze, radarski položaji, zgrade, vojni objekti, građevinski, podzemni i nadzemni objekti sa pratećom infrastrukturom i druge nepokretnosti koje koriste organ državne uprave nadležan za poslove odbrane (u daljem tekstu: Ministarstvo) i Vojska Crne Gore (u daljem tekstu: Vojska).

Član 3

Pokretne stvari za potrebe odbrane, u smislu ove uredbe, su: prevozna i transportna sredstva, plovni objekti, naoružanje, vojna oprema, oprema koja ima namjenski karakter za odbranu Crne Gore, kao i druge pokretne stvari koje koriste Ministarstvo i Vojska.

Član 4

Nepokretne stvari za potrebe odbrane koriste se pod uslovima i na način propisanim zakonom kojim se uređuje korišćenje upravljanje i raspolažanje stvarima i drugim dobrima koje pripadaju Crnoj Gori, zakonom kojim se uređuje organizacija i funkcionisanje jedinstvenog sistema odbrane Crne Gore i zakonom kojim se uređuje organizacija Vojske i druga pitanja od značaja za Vojsku.

Član 5

Pokretne stvari za potrebe odbrane koriste se pod uslovima i na način propisanim zakonom kojim se uređuje korišćenje, upravljanje i raspolažanje stvarima i drugim dobrima koje pripadaju Crnoj Gori, zakonom kojim se uređuje organizacija i funkcionisanje jedinstvenog sistema odbrane Crne Gore i zakonom kojim se uređuje organizacija Vojske i druga pitanja od značaja za Vojsku, kao i u skladu sa namjenom, tehničkim karakteristikama i uputstvima proizvođača tih stvari.

Član 6

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj:07-2522

Podgorica, 30. aprila 2020. godine

**Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.**

630.

Na osnovu člana 77 Zakona o šumama ("Službeni list CG", br. 74/10 i 47/15), člana 29 stav 1 i člana 40 Zakona o državnoj imovini ("Službeni list CG", broj 21/09) i čl. 4, 5 i 6 Uredbe o prodaji i davanju u zakup stvari u državnoj imovini ("Službeni list CG", broj 44/10), Vlada Crne Gore je, 14. maja 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, donijela

O D L U K U
O DAVANJU ŠUMA NA KORIŠĆENJE PRODAJOM DRVETA U DUBEĆEM
STANJU U PODRUČNIM JEDINICAMA PLUŽINE I ŽABLJAK
(SANITARNA SJEČA U 2020. GODINI)

Član 1

Šume u državnoj svojini /sanitar/ daju se na korišćenje prodajom drveta u dubećem stanju, u skladu sa doznačenim količinama u područnim jedinicama Plužine i Žabljak za 2020. godinu, u gazdinskim jedinicama i po odeljenjima kao i početnim cijenama kako stoji u sljedećoj tabeli:

Područna jedinica	Gazdinska jedinica	Odjeljenje	Sanitar /doznačena/ brutodrvna masa m ³			Početna cijena EUR-a	
			četinari	lišćari	ukupno	četinari	lišćari
PLUŽINE	Bundos	4a	106	54	160	18,00	11,00
		37a	160	7	167	18,00	11,00
		63a	353	36	389	18,00	11,00
		71a	472	-	472	18,00	
	Ukupno	4	1091	97	1188		
	Goransko	6a	274	41	315	6,00	4,00
		105a	-	114	114	-	10,00
	UKUPNO	2	274	155	429		
ŽABLJAK	Volujak-Mratinje	7a	-	395	395	-	11,00
		8a	-	137	137	-	11,00
		45a	98	93	191	12,00	11,00
	UKUPNO	3	98	625	723		
	Župa Pivska	75a	-	536	536	-	11,00
		76a	-	1631	1631	-	11,00
		77a	-	2000	2000	-	11,00
		91a	-	308	308	-	10,00
		93a	-	1453	1453	-	10,00
		94a	-	1764	1764	-	10,00
	UKUPNO	6	-	7692	7692		
	Planina Pivska	8a	168	-	168	20,00	
	UKUPNO	1	168	-	168		
SVE UKUPNO		16	1631	8569	10200		
		34	250	-	250	20,00	-

ŽABLJAK	Tepačke šume	35	280	-	280	20,00	-
		37	260	-	260	20,00	-
		38	650	-	650	20,00	-
		39	630	-	630	20,00	-
		41	600	-	600	20,00	-
		42	660	-	660	20,00	-
		43	200	-	200	20,00	-
		45	1000	-	1000	20,00	-
		UKUPNO	9	4530	4530		
	Donji Šaranci	20	150	-	150	15,00	-
		26	300	-	300	15,00	-
		32	150	-	150	15,00	-
		34	150	-	150	15,00	-
		36	250	-	250	15,00	-
		37	110	-	110	15,00	-
		38	250	-	250	15,00	-
		39	150	-	150	15,00	-
		43	130	-	130	15,00	-
		48	70	-	70	15,00	-
		49	90	-	90	15,00	-
		50	120	-	120	15,00	-
		51	60	-	60	15,00	-
		57	70	-	70	15,00	-
		86	70	-	70	15,00	-
		89	150	-	150	15,00	-
		UKUPNO	16	2270	2270		
SVE UKUPNO		25	6800		6800		

Član 2

Početna cijena drveta iz člana 1 ove odluke utvrđena je 1 m^3 bruto drvne mase na paritetu F-ccu viđeno stanje, vodeći računa o drvnoj masi, vrsti drveta i uslovima korišćenja šuma.

Konačana cijena drveta iz stave 1 ovog člana biće utvrđena u postupku aukcijske prodaje.

Član 3

Prodaja drvne mase /sanitar/ izvršiće se putem javnog nadmetanja odnosno aukcijom.

Zadužuje se Uprava za šume da objavi javni poziv i formira komisiju za sprovođenje postupka prodaje – aukcije iz člana 1 ove odluke.

Član 4

Učesnici javnog poziva mogu biti pravna lica koja su registrovana u Centralnom registru privrednih subjekata za obavljanje djelatnosti šumarstva i drvoprerađe i koja ispunjavaju uslove u pogledu tehničko-tehnološke opremljenosti, kao i druge uslove utvrđene javnim pozivom.

Član 5

Po sprovedenom postupku prodaje drveta, direktor Uprave za šume će sa najpovoljnijim ponuđačima potpisati ugovore o korišćenju šuma, kojim će se bliže utvrditi prava i obaveze ugovornih strana.

Član 6

Ova odluka stupa na snagu danom objavlјivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-2684

Podgorica, 14. maja 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r

631.

Na osnovu člana 18 stav 6 Zakona o upotrebi jedinica Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama i učešću pripadnika operativne jedinice za zaštitu i spašavanje, policije i zaposlenih u organima državne uprave u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu („Službeni list CG”, br. 61/08, 31/17 i 46/19), Vlada Crne Gore je 30. aprila 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, donijela

ODLUKU O VISINI NOVČANE NAKNADE ZA OŠTEĆENJE ORGANIZMA I ZA SLUČAJ SMRTI PРИПАДНИКА VOJSKE CRNE GORE, OPERATIVNE JEDINICE ZA ZAŠТИTU I SPAŠAVANJE I POLICIJE I ZAPOSENOG U ORGANU DRŽAVNE UPRAVE ZA VRIJEME UČEŠĆA U MEĐUNARODNIM SNAGAMA, MIROVNIM MISIJAMA I DRUGIM AKTIVNOSTIMA U INOSTRANSTVU

Član 1

Ovom odlukom propisuje se visina novčane naknade za oštećenje organizma pripadnika Vojske Crne Gore, operativne jedinice za zaštitu i spašavanje i policije i zaposlenog u organu državne uprave koji za vrijeme učešća u međunarodnim snagama, odnosno mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu, kao i za vrijeme učešća na vježbi ili obuci u inostranstvu na osnovu odluke Savjeta za odbranu i bezbjednost ili načelnika Generalštaba Vojske Crne Gore (u daljem tekstu: učesnik), bez svoje krivice zadobije ranu, povredu ili ozljedu zbog koje je nastupilo oštećenje organizma ili je do oštećenja organizma došlo zbog bolesti koja je nastala ili se pogoršala kao neposredna posljedica učešća u tim međunarodnim snagama, odnosno mirovnim misijama i drugim aktivnostima, vježbama ili obukama, kao i visina novčane naknade za slučaj smrti učesnika koji pogine ili umre od posljedica zadobijene rane, povrede ili ozljede, odnosno bolesti nastale kao neposredna posljedica učešća u međunarodnim snagama, odnosno mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu ili učešća na vježbi ili obuci u inostranstvu na osnovu odluke Savjeta za odbranu i bezbjednost ili načelnika Generalštaba Vojske Crne Gore.

Član 2

Naknada za oštećenje organizma iz člana 1 ove odluke iznosi, za:

- manje od 20% oštećenja organizma, 5.000,00 eura,
- 20% oštećenja organizma, 20.000,00 eura,
- 30% oštećenja organizma, 30.000,00 eura,
- 40% oštećenja organizma, 40.000,00 eura,
- 50% oštećenja organizma, 50.000,00 eura,
- 60% oštećenja organizma, 60.000,00 eura,
- 70% oštećenja organizma, 70.000,00 eura,
- 80% oštećenja organizma, 80.000,00 eura,
- 90% oštećenja organizma, 90.000,00 eura,
- 100% oštećenja organizma, učesniku kojem nije neophodna njega i pomoć drugog lica, 100.000,00 eura,
- 100% oštećenja organizma, učesniku kojem je neophodna njega i pomoć drugog lica, 150.000,00 eura.

Član 3

Naknada za slučaj smrti iz člana 1 ove odluke iznosi 150.000,00 eura.

Član 4

Stupanjem na snagu ove odluke prestaje da važi Odluka o utvrđivanju iznosa naknade na ime osiguranja za slučaj povrede, ranjavanja, bolesti ili smrti za vrijeme učešća u međunarodnim snagama, mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu („Službeni list CG“, broj 73/09).

Član 5

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 07-2521

Podgorica, 30. aprila 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

632.

Na osnovu člana 4 Uredbe o zaradama i drugim novčanim primanjima pripadnika Vojske Crne Gore, civilne zaštite, policije i zaposlenih u organima državne uprave za vrijeme učešća u međunarodnim snagama, mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu („Službeni list CG”, broj 22/09), Vlada Crne Gore je 16. aprila 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, donijela

ODLUKU

**O UTVRĐIVANJU VISINE NOVČANE NAKNADE PRIPADNIKU VOJSKE CRNE
GORE ZA VRIJEME UČEŠĆA U NATO MISIJI U REPUBLICI IRAK
(NATO MISSION IRAQ – NMI)**

Član 1

Ovom odlukom utvrđuje se visina novčane naknade pripadniku Vojske Crne Gore za vrijeme učešća u NATO misiji u Republici Irak (NATO MISSION IRAQ - NMI).

Član 2

Novčana naknada iz člana 1 ove odluke iznosi neto 100,00 eura dnevno.

Član 3

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 07-2301

Podgorica, 16. aprila 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

633.

Na osnovu čl. 68 i 77 Zakona o privrednim društvima ("Službeni list RCG", broj 6/02 i "Službeni list CG", br. 17/07, 80/08 i 36/11), Vlada Crne Gore je, 20. maja 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, donijela

ODLUKU O IZMJENI I DOPUNI STATUTA HOTELSKO TURISTIČKOG PREDUZEĆA "MILOČER" DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU, BUDVA

Član 1

U Statutu Hotelsko turističkog preduzeća "Miločer" društvo sa ograničenom odgovornošću, Budva ("Službeni list CG", broj 63/15), u članu 16 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

"Ostale djelatnosti društva su:

55.90 Ostali smještaj;

56.29 Ostale usluge pripremanja i posluživanje hrane;

56.30 Usluge pripremanja i posluživanja pića;

79.11 Djelatnost putičkih agencija."

Član 2

U članu 20 stav 1 mijenja se i glasi:

"Osnovni kapital Društva iznosi 7.341.491,84 € i čine ga pokretne i nepokretne stvari, novčana sredstva i druga imovina."

Član 3

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-2758

Podgorica, 20. maja 2020. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
Duško Marković, s.r.

634.

Na osnovu člana 12 stav 3 Zakona o zaštiti konkurenčije ("Službeni list CG", br. 44/12 i 19/18) Ministarstvo ekonomije donijelo je

**PRAVILNIK
O DOPUNI PRAVILNIKA O SADRŽAJU I NAČINU PODNOŠENJA ZAHTJEVA ZA
POJEDINAČNO IZUZEĆE SPORAZUMA OD ZABRANE**

Član 1

U Pravilniku o sadržaju i načinu podnošenja zahtjeva za pojedinačno izuzeće sporazuma od zabrane ("Službeni list CG", broj 18/13) poslije člana 4 dodaje se novi član koji glasi:

„Izmjene uslova na relevantom tržištu uslijed epidemije zarazne bolesti Covid19

Član 4a

Izmjene uslova na relevantom tržištu uslijed epidemije zarazne bolesti Covid19 vrše se u skladu sa Prilogom 1 koji čini sastavni dio ovog pravilnika.“.

Član 2

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 0090101-328/20-2464

Podgorica, 26. maja 2020. godine

Ministarka,
Dragica Sekulić, s.r.

PRILOG 1

IZMJENE USLOVA NA RELEVANTOM TRŽIŠTU USLJED EPIDEMIJE ZARAZNE BOLESTI COVID19

Izmjenom uslova na relevantnom tržištu između pravnih lica treba da se obezbijedi snabdijevanje i distribucija važnih neophodnih proizvoda i usluga tokom epidemije zarazne bolesti COVID-19, radi rješavanja nestašice osnovnih proizvoda i usluga koje su prije svega rezultat brzog i eksponencijalnog rasta potražnje (posebno ljekova i medicinske opreme).

Izmjenom uslova na relevantnom tržištu između pravnih lica treba da se obezbijede:

- kriterijumi koji treba da se ispunjavaju prilikom procjene mogućih projekata saradnje usmjerenih na rješavanje nestašice osnovnih proizvoda i usluga tokom epidemije zarazne bolesti COVID-19 i utvrđivanje prioriteta za sprovođenje tokom trajanja zarazne bolesti;
- privremeni postupci koji trebaju da se sprovedu radi privremene pomoći pravnim licima u vezi sa posebnim i dobro definisanim projektima saradnje.

Izmjenom uslova na relevantnom tržištu između pravnih lica treba da se omogući pomoći prilikom procijene zakonitosti planirane saradnje i primjena odgovarajuće zaštitne mjere protiv dugoročnih protivtržišnih posljedica.

Izmjena uslova iz stava 3 ovog priloga predstavlja mјere za prilagođavanje proizvodnje, upravljanja zalihami i potencijalno distribucije koje mogu zahtijevati razmjenu poslovno osjetljivih informacija i određenu koordinaciju prilikom proizvodnje.

Informacije iz stava 4 ovog priloga se mogu razmjenjivati ako:

- su potrebne za stvarno povećanje proizvodnje na najučinkovitiji način radi rješavanja nestašice snabdijevanja osnovnim proizvodima ili uslugama (poput onih koji se koriste za liječenje COVID-19 pacijenata);
- su privremene prirode (da se primjenjuju samo dok postoji rizik nestašice ili tokom COVID-19 pandemije); i
- se preduzimaju u mjeri koja je potrebna radi postizanja cilja rješavanja ili izbjegavanja nestašice snabdijevanja.

Saradnja na relevantnom tržištu između pravnih lica treba da se evidentira.

Izmjena uslova na relevantnom tržištu između pravnih lica vrši se u skladu sa smjernicama, radi efikasnog saniranja posljedica koje su nastale prilikom epidemije zarazne bolesti COVID-19.¹

¹ Smjernice se objavljaju na internet stranici <https://ec.europa.eu/competition/antitrust/coronavirus.htm> i e-mailom COMP-COVID-ANTITRUST@ec.europa.eu

Radi obezbjeđenja pravne sigurnosti u pogledu smjernica unutar vremenskog okvira, koji je kompatibilan sa hitnim određenjem situacija povezanih sa trenutnim izbijanjem COVID-19, smjernice se mogu dostaviti i pisanim putem. (*comfort letter*)²

Izmjene uslova na relevantnom tržištu između pravnih lica vrše se radi dobijanja zaštite zaštitu u skladu sa pravom tržišnog natjecanja, radi otkrivanja slučajeva u kojima pravna lica koriste trenutnu situaciju zloupotrebotom položaja.³

Prilikom izmjene uslova na relevantnom tržištu između pravnih lica treba da postoje usaglašeni ciljevi koji su predviđeni zajedničkom izjavom o primjeni antitrustovskih pravila tokom epidemije zarazne bolesti COVID19.⁴

Radi obezbjeđenja efikasne borbe, pravna lica treba pruže sljedeće podatke:

- naziv i sjedište;
- proizvod ili usluge;
- obim i uspostavljanje saradnje;
- aspekte koji mogu izazvati zabrinutost; i
- koristi koje ta saradnja želi da postigne i objašnjenje zašto je saradnja neophodna i srazmerna za postizanje tih koristi u trenutnim okolnostima.⁵

Sa podacima koji su dostavljeni postupa se u skladu sa zakonom.⁶

² Pismo podrške odnosi se na konkretni dobrovoljni projekt saradnje između farmaceutskim proizvođačima, koji je usmjeren na rizik od nestaćice najvažnijih bolničkih lijekova za liječenje oboljelih od Covida19.

³https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/framework_communication_antitrust_issues_related_to_cooperation_between_competitors_in_covid-19.pdf

⁴ Evropska mreža za zaštitu konkurenčije je u potpunosti svjesna socijalnih i ekonomskih posljedica koje izaziva COVID-19 izbijanja u EU / EEA, a različiti instrumenti konkurenčije EU / EEA imaju mehanizme koje treba uzeti u obzir za odgovarajući i potrebiti, tržišni i ekonomski razvoj. Pravila konkurenčije obezbjeđuju nivo ravnopravnosti između pravnih lica. Ovaj cilj ostaje vazeci i u periodu kada pravna lica i privreda u cjelini pate od kriznih uslova. Evropska mreža za zaštitu konkurenčije shvata da ova vanredna situacija može da pokrene potrebu za saradnjom pravnih lica u cilju osiguranja snabdevanja i fer distribucije oskudnih proizvoda svim potrošačima. U trenutnim okolnostima, Evropska mreža za zaštitu konkurenčije neće aktivno intervenisati protiv neophodnih i privremenih mera koje se sprovode kako bi se izbegao nedostatak snabdevanja. S obzirom na trenutne okolnosti, takve mere verovatno neće biti problematične ili ne bi predstavljale ograničenje konkurenčije prema članu 101 UFEU / 53 EEA ili efikasnost koje bi najverovatnije otezale svako takvo ograničenje. Ako kompanije imaju sumnju u kompatibilnost ove vrste saradnje sa pravom konkurenčije EU / EEA, mogu se obratiti nadležnom organu za zaštitu konkurenčije za davanje smjernica ili uputstava. U isto vreme, od najveće je važnosti osigurati da se proizvodi koji se smatraju bitnim za zaštitu zdravja potrošača u trenutnoj situaciji (npr. maske za lice i gel za dezinfekciju) ostaju dostupni po konkurentnim cjenama. S toga se neće kolebiti da se preduzmu mjeru protiv ovih kompanija koje koriste trenutnu situaciju karteliziranjem ili zloupotrebotom dominantnog položaja. U tom kontekstu, želi se istaći da postojeća pravila omogućavaju proizvođačima da utvrđuju maksimalne cijene za njihove proizvode. Ovo bi se moglo pokazati korisnim za ograničavanje neopravdane cijene povećane na nivou distribucije.

⁵ Pojedinačni upiti koji se odnose na zaštitu potrošača ili nepoštene komercijalne prakse trebalo bi da budu usmjereni preko platforme za onlajn rješavanje sporova, evropske mreže potrošačkih centara (za prekogranična pitanja), nacionalnih tela za vanpartijsko rešavanje sporova ili drugih znači kada direktni kontakt sa trgovcem ne rešava vaš potrošački problem. Daljnje informacije o aspektima zaštite potrošača, uključujući zajednički stav vlasti za zaštitu potrošača zemalja članica EU da zaustave prevare i nepoštene prakse usred pandemije koronavirusa koja se u toku nalaze ovde. Stoga su u dobroj situaciji da se bave specifičnim antitrustovskim pitanjima koja se prevashodno tiču njihove određene države članice. Za pitanja lokalne ili nacionalne saradnje, preporučujemo da kompanije, udruženja ili njihovi pravni savjetnici direktno kontaktiraju nadležni organ za zaštitu konkurenčije.

⁶ Napominjemo da se ove informacije mogu dijeliti sa nacionalnim organima za konkurenčiju u kontekstu radnih aranžmana Evropske mreže za zaštitu konkurenčije. Konačno, želi se naglasiti da je u ovim izuzetnim okolnostima važnije nego ikad da preduzeća i potrošači dobiju zaštitu prema zakonu o konkurenčiji. Evropska komisija će stoga nastaviti pažljivo i aktivno pratiti relevantna kretanja na tržištu kako bi otkrila kompanije koje iskorištavaju trenutnu situaciju da krše antitrustovski zakon. Takođe ohrabruju se preduzeća i građani da nastave da prijavljaju bilo kakve kartele i druga kršenja antitrustovskih prava, uključujući zloupotrebe vladajućih položaja, koja bi im mogla biti zapažena. Pored uobičajenih kanala za kontaktiranje s Evropskom komisijom ili za podnošenje žalbe protiv kršenja prava, pojedinci mogu anonimno pomoći u borbi protiv kartela i drugih anti-konkurenčkih praksi putem alata za prijavljivanje zviždača. Program za kažnjavanje Komisije koji omogućava preduzećima da prijave sopstveno učešće u kartelu u zamjenu za smanjenje novčane kazne, takođe ostaje u potpunosti primenjiv u ovim izuzetnim vremenima.

635.

Na osnovu člana 3a stav 2 Uredbe o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći ("Službeni list CG", br. 27/10, 34/11 i 16/14), Ministarstvo finansija donijelo je

PRAVILNIK O IZMJENI PRAVILNIKA O LISTI PRAVILA DRŽAVNE POMOĆI

Član 1

U Pravilniku o Listi pravila državne pomoći („Službeni list CG“, br. 35/14, 2/15, 38/15, 20/16, 33/20 i 38/20) Prilog 7d mijenja se i glasi:

„PRILOG 7D

PRIVREMENI OKVIR ZA MJERE DRŽAVNE POMOĆI U SVRHU PODRŠKE EKONOMIJI U AKTUELNOJ PANDEMIJI COVIDA-19 (2020/C 1863)

1. PANDEMIJA COVID-A 19, POSLJEDICE ZA EKONOMIJU I POTREBNE PRIVREMENE MJERE

1.1. Pandemija COVID-a 19 i njene posljedice za ekonomiju

1. Pandemija COVID-a 19 je ozbiljna javna zdravstvena kriza koja pogodi građane i društva, a zaraženih ima u svim državama članicama Unije. To je i snažan udar na svjetsku i evropsku ekonomiju, pa je koordinirana ekomska intervencija država članica i institucija Unije od presudne važnosti za ublažavanje posljedica za ekonomiju Unije.
2. Ekonomija je višestruko izložena tom udaru. Tu su udar na snabdijevanje uzrokovani poremećajem u lancima snabdijevanja, udar na potražnju uzrokovani smanjenom potražnjom potrošača, negativan učinak neizvjesnosti na planove ulaganja i učinak ograničene likvidnosti na preduzeća.
3. Raznim mjerama ograničavanja koje su države članice donijele, kao što su mjere društvenog udaljavanja, ograničenja putovanja, karantene i zatvaranja, trebalo bi, koliko god je to moguće, skratiti i ograničiti trajanje udara. Te mjere imaju trenutni učinak na potražnju i ponudu i pogodaju preduzeća i zaposlene, naročito u zdravstvu, turizmu, kulturi, maloprodaji i transportu. Osim neposrednih posljedica na mobilnost i trgovinsku razmjenu, pandemija COVID-a 19 sve više utiče i na preduzeća u svim sektorima, mala, srednja i velika. Posljedice se osjeti i na svjetskim finansijskim tržištima, naročito zbog likvidnosti. Te posljedice nije moguće ograničiti na jednu državu članicu, one će narušiti ekonomiju Unije u cijelini.
4. U vanrednim okolnostima uzrokovanim pandemijom covid-19 preduzeća svih vrsta mogla bi se naći u situaciji ozbiljnog manjka likvidnosti. Solventna i nešto manje solventna preduzeća mogla bi iskusiti iznenadni manjak ili čak nedostupnost likvidnih sredstava, mala i srednja preduzeća posebno su izložena riziku. Zato bi to kratkoročno i srednjeročno moglo ozbiljno uticati na ekonomsko stanje brojnih zdravih preduzeća i na njihove zaposlene, uz dugoročne posljedice po njihov opstanak.
5. Banke i drugi finansijski posrednici imaju ključnu ulogu u ublažavanju posljedica pandemije COVID-a 19 jer održavaju dotok kredita u ekonomiji. Dode je do ozbiljnog ograničenja dotoka kredita, ekomska će se aktivnost naglo usporiti jer će preduzeća teško moći plaćati dobavljače i zaposlene. Zato je primjerno da države članice mogu preuzeti mjere kojima će kreditne institucije i druge finansijske posrednike podstaći da kontinuirano ostvaruju svoju ulogu i nastave unapređivati ekomske aktivnosti u Uniji.
6. Pomoć država članica preduzećima na osnovu člana 107. stava 3. tačke (b) UFEU-a i ove Komunikacije, koja se dodjeljuje uz posredovanje banaka kao finansijskih posrednika, direktna je pomoć tim preduzećima. Cilj takve pomoći nije očuvanje ili obnova održivosti, likvidnosti ili solventnosti banaka. Jednako tako, cilj pomoći država članica bankama na osnovu člana 107. stava 2. tačke (b) UFEU-a radi nadoknade direktne štete nastale zbog pandemije COVID-a 19¹ nije očuvanje ili obnova održivosti, likvidnosti ili solventnosti institucije ili subjekta. Zato se takva pomoć neće smatrati vanrednom javnom finansijskom pomoći u skladu sa Direktivom 2014/59/EU Evropskog parlamenta i Vijeća (Direktiva o oporavku i sanaciji banaka)² ni Uredbom 806/2014 Evropskog parlamenta i Vijeća (Uredba o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu)³, niti će se ocjenjivati u skladu s pravilima o državnim pomoćima⁴ koja se primjenjuju na bankarski sektor.⁵

¹Države članice moraju obavijestiti Komisiju o takvoj pomoći, a Komisija će je ocijeniti na osnovu člana 107. stava 2. tačke (b) UFEU-a.

² SL L 173, 12.6.2014., str. 190–348.

³ SL L 225, 30.7.2014., člana 3. stav 1. definicija 29. Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu.

7. Ako bankama zbog pandemije COVID-a 19 bude potrebna vanredna javna finansijska pomoć (vidjeti član 2. stav 1. definiciju br. 28. Direktive o oporavku i sanaciji banaka i član 3. stav 1. definiciju br. 29. Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu) u obliku likvidnosti, dokapitalizacije ili umanjenja vrijednosti imovine, procijeniće se ispunjava li određena mjera uslove iz člana 32. stav 4. tačke (d) podtačaka i., ii. ili iii. Direktive o oporavku i sanaciji banaka i član 18. stav 4. tačke (d) podtačaka i., ii. ili iii. Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu. Ako su posljednji uslovi ispunjeni, ne smatra se da će banka koja prima tu vanrednu javnu finansijsku pomoć propasti niti vjerojatno propasti. Smatraće se da su takve mjere kojima se rješavaju problemi povezani sa pandemijom COVID-a 19 obuhvaćene tačkom 45. Komunikacije o bankarstvu iz 2013.⁶, u kojoj je utvrđena izuzetak od zahtjeva da teret snose i akcioniri i povjerioci subordiniranog duga.
8. Preduzećima možda ne prijeti samo manjak likvidnosti, nego bi mogla pretrppjeti i znatnu štetu zbog pandemije COVID-a 19. Pandemija COVID-a 19 po prirodi je vanredno stanje, što znači da se takve štete nisu mogle predvidjeti, da su znatne i zato dovode preduzeća u stanje čiji se uslovi značajno razlikuju od uobičajenih tržišnih uslova poslovanja. Čak se i zdrava preduzeća, dobro pripremljena na uobičajene rizike poslovanja, mogu u ovim vanrednim okolnostima naći u poteškoćama koje bi zbog svojih razmjera mogle ugroziti njihovu održivost.
9. Pandemija COVID-a 19 nosi rizik ozbiljnog pada koji utiče na cijelu ekonomiju EU-a, pogađa preduzeća, radna mjesta i domaćinstva. Potrebnu državnu pomoć treba dobro usmjeriti kako bi se osigurala dovoljna likvidnost na tržištima, ublažila štetu nastala za zdrava preduzeća i očuvao kontinuitet ekonomske aktivnosti za vrijeme i nakon pandemije COVID-a 19. Nadalje, države članice mogu odlučiti pomoći subjektima u sektoru turizma kako bi se zajamčilo rješavanje zahtjeva za povrat troškova u kontekstu pandemije COVID-a 19 i na taj način osigurala zaštita prava putnika i potrošača, kao i jednakost postupanja prema putnicima. Budući da je proračun EU-a ograničen, glavni odgovor mora doći iz proračuna država članica. Pravila EU-a o državnoj pomoći državama članicama omogućavaju da se poduzmu brže i učinkovite mjere za pomoć građanima i preduzećima, posebno malim i srednjim, koja se suočavaju sa ekonomskim poteškoćama zbog pandemije COVID-a 19.

1.2. Bliska evropska koordinacija nacionalnih mjera pomoći

10. Ciljanom i proporcionalnom kontrolom državnih pomoći u Uniji obezbjeđuje se efektivnost nacionalnih mjera pomoći u smislu pomoći pogodenim preduzećima za vrijeme pandemije bolesti COVID-19, ali im se omogućava i oporavak nakon sadašnje krize, imajući u umu važnost ostvarivanja uporedne zelene i digitalne tranzicije u skladu sa Unijinim ciljevima. Jednako tako, Unija kontrolom državnih pomoći sprječava dijeljenje unutrašnjeg tržišta i obezbjeđuje stabilnost jednakih uslova. Integritet unutrašnjeg tržišta doprinosiće i bržem oporavku. Izbjegiće se i štetna takmičenja u subvencijama jer u takvima takmičenjima, na uštrbu kohezije unutar Unije, bogatije države članice mogu potrošiti više od siromašnijih susjeda.

1.3. Potreba za primjerenim mjerama državne pomoći

11. U okviru opših nastojanja država članica da ublaže posljedice pandemije COVID-a 19 na svoju ekonomiju, u ovoj Komunikaciji utvrđuju se mogućnosti koje države članice imaju na osnovu pravila Unije za osiguravanje likvidnosti i pristupa finansiranju preduzećima koja se u ovom periodu suočavaju sa iznenadnim manjkom, posebno MSP-ovima, kako bi im se omogućio opravak od trenutne situacije.
12. Komisija je u Komunikaciji o koordiniranom ekonomskom odgovoru na pandemiju covid-19 od 13. marta 2020.⁷ utvrdila različite mogućnosti koje su na raspolaganju državama članicama, a koje nisu obuhvaćene kontrolom državnih pomoći Unije i koje se mogu podijeliti bez uključivanja Komisije. To uključuje mјere koje se primjenjuju na sva preduzeća u pogledu subvencija za plate, obustave plaćanja poreza na dobit i poreza na dodatnu vrijednost ili doprinos za socijalno osiguranje, ili finansijsku pomoć koja se dodjeljuje direktno potrošačima za otkazane usluge ili neiskorišćene karte za koje dotični subjekti ne vraćaju novac.
13. Države članice mogu donijeti i mјere pomoći u skladu s Uredbama o opštem kolektivnom izuzeću⁸, bez uključivanja Komisije.

⁴ Komunikacija o dokapitalizaciji finansijskih institucija u trenutnoj finansijskoj krizi: ograničenje pomoći na najmanju potrebnu mjeru i mehanizmi osiguranja protiv pretjeranih narušavanja tržišne konkurenčije („Komunikacija o dokapitalizaciji“) (SL C 10, 15.1.2009., str. 2.), Komunikacija Komisije o postupanju s imovinom umanjene vrijednosti u finansijskom sektoru Zajednice („Komunikacija o postupanju s imovinom umanjene vrijednosti“) (SL C 72, 26.3.2009., str. 1.) Komunikacija o povraćaju održivosti i ocjeni mјera restrukturiranja finansijskog sektora u trenutnoj krizi prema pravilima o državnim pomoćima („Komunikacija o restrukturiranju“) (SL C 195, 19.8.2009., str. 9.), Komunikacija Komisije o primjeni, počevši od 1. januara 2011. godine, pravila o državnim pomoćima za podsticajne mјere u korist finansijskih institucija u kontekstu finansijske krize („Komunikacija o produženju iz 2010.“) (SL C 329, 7.12.2010., str. 7.), Komunikacija Komisije o primjeni, počevši od 1. januara 2012. godine, pravila o državnim pomoćima na podsticajne mјere u korist finansijskih institucija u kontekstu finansijske krize („Komunikacija o produženju iz 2011.“) (SL C 356, 6.12.2011., str. 7.), Komunikacija Komisije o primjeni pravila o državnim pomoćima za podsticajne mјere u korist banaka u kontekstu finansijske krize počevši od 1. avgusta 2013. („Komunikacija o bankarstvu iz 2013.“) (SL C 216, 30.7.2013., str. 1.).

⁵ Sve mјere pomoći kreditnim ili drugim finansijskim institucijama koje se smatraju državnom pomoći u smislu člana 107. stava 1. UFEU-a na koje se ova Komunikacija ne odnosi ili koje nisu pokrivene članom 107. stavom 2. tačkom (b) UFEU-a moraju se prijaviti Komisiji i ocijenit će se u skladu s pravilima o državnim pomoćima koja se primjenjuju na bankarski sektor.

⁶ Komunikacija Komisije o primjeni pravila o državnim pomoćima za podsticajne mјere u korist banaka u kontekstu finansijske krize počevši od 1. avgusta 2013., SL C 216, 30.7.2013., str. 1.-15

⁷ Komunikacija Komisije Evropskom parlamentu, Evropskom vijeću, Vijeću, Evropskoj centralnoj banci, Evropskoj investicionoj banci i Evroskupini – Koordinirani ekonomski odgovor na pandemiju covid-19, COM(2020) 112 final od 13.3.2020

⁸ Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći kompatibilnim sa unutrašnjim tržištem u primjeni člana 107. i 108. Ugovora, SL L 187 od 26.6.2014., str. 1., Uredba Komisije (EZ) br. 702/2014 od 25. juna 2014. o proglašenju određenih kategorija pomoći u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima kompatibilnim sa unutrašnjim tržištem u

14. Osim toga, na osnovu člana 107. stav 3. tačke (c) UFEU-a i kako je dodatno utvrđeno u Smjernicama o državnim pomoćima za sanaciju i restrukturiranje, države članice mogu Komisiji prijaviti mjere pomoći za ispunjavanje ozbiljnih potreba za likvidnošću i pomoći preduzećima koja su u finansijskim poteškoćama, između ostalog i ako je do toga došlo ili ako im se situacija pogoršala zbog pandemije COVID-a 19⁹.
15. Osim toga, na osnovu člana 107. stav 2. tačke (b) UFEU-a države članice mogu nadoknaditi štetu koja je nastala zbog pandemije i direktna je njome uzrokovanu preduzećima u sektorima koji su posebno pogodjeni pandemijom (npr. saobraćaj, turizam, kultura, ugostiteljstvo i maloprodaja) i/ili organizatorima otkazanih događanja. Države članice mogu prijaviti takve mjere za nadoknadu štete i Komisija će ih direktno ocijeniti na osnovu člana 107. stav 2. tačke (b) UFEU-a.¹⁰ Načelo jednokratne dodjele¹¹ iz Smjernica o pomoćima za sanaciju i restrukturiranje ne primjenjuje se na pomoć koju Komisija ocijeni kompatibilnom s unutarnjim tržistem na osnovu člana 107. stav 2. tačke UFEU-a jer posljednja vrsta pomoći nije „pomoć za sanaciju, pomoć za restrukturiranje ili privremena pomoć za restrukturiranje“ u smislu tačke 71. Smjernica o pomoćima za sanaciju i restrukturiranje. Države članice mogu stoga na osnovu člana 107. stav 2. tačke (b) UFEU-a isplatiti naknadu za štetu direktno uzrokovanoj pandemijom COVID-a 19 preduzećima koja su već dobila pomoć u skladu sa Smjernicama o pomoćima za sanaciju i restrukturiranje.
16. Kao dopunu prethodno navedenim mogućnostima Komisija u ovoj Komunikaciji utvrđuje dodatne privremene mjere državne pomoći koje smatra spojivima na osnovu člana 107. stav 3. tačke (b) UFEU-a, koje se mogu vrlo brzo odobriti nakon što ih prijavi predmetna država članica. Osim toga, i dalje je moguće obavljanje o alternativnom pristupu – programima pomoći i pojedinačnim mjerama. Cilj je ove Komunikacije utvrditi okvir kojim se državama članicama omogućuje otklanjanje poteškoća s kojima se preduzeća trenutno suočavaju, a istovremeno održati cjelovitost unutrašnjeg tržista Unije i obezbijediti ravnopravne tržišne uslove.
- 16.a Nadalje, Komisija smatra da je, uz mjere pomoći koje su dopuštene na osnovu člana 107. stav 3. tačke (b) UFEU-a i postojeće mogućnosti na osnovu člana 107. stav 3. tačke (c) UFEU-a, nužno ubrzati istraživanje i razvoj u području bolesti COVID-19, podržati infrastrukture za ispitivanje i za unapređenje procesa sa laboratorijskog na industrijski nivo potreban za razvoj proizvoda važnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19 i podržati proizvodnju proizvoda potrebnih za odgovor na pandemiju. Stoga se ovom Komunikacijom utvrđuju uslovi pod kojima će Komisija takve mjere smatrati kompatibilnim sa unutrašnjim tržistem na osnovu člana 107. stav 3. tačke (c) UFEU-a. Komisija je uzela u obzir zajednički cilj koji se nastoji postići takvim mjerama podrške i njihove pozitivne učinke u smislu rješavanja aktualne zdravstvene krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19 u odnosu na moguće negativne posljedice takvih mjera na unutrašnje tržište.

2. PRIMJENJIVOST ČLANA 107. STAV 3. TAČKE (B) UGOVORA O FUNKCIONISANJU EVROPSKE UNIJE

17. Na osnovu člana 107. stav 3. tačke (b) UFEU-a Komisija može objaviti da su sa unutrašnjim tržistem spojive pomoći „za otklanjanje ozbiljnih poremećaja u ekonomiji neke države članice“. U tom kontekstu sudovi Unije presudili su da poremećaji moraju uticati na cijelu ekonomiju ili važan dio ekonomije dotične države članice, a ne samo na jednu njenu regiju ili dio njene državne teritorije. To je, nadalje, u skladu s potrebom strogog tumačenja svih direktnih odredbi, kao što je član 107. stav 3. tačka (b) UFEU-a.¹² To tumačenje Komisija dosljedno primjenjuje pri donošenju odluka.¹³
18. S obzirom na to da pandemija bolesti COVID-19 utiče na sve države članice i da mjere ograničavanja koje su države članice preduzele utiču na preduzeća, Komisija smatra da su državne pomoći opravdane i da se tokom ograničenog perioda mogu proglašiti spojivima sa unutrašnjim tržistem na osnovu člana 107. stav 3. tačke (b) UFEU-a kako bi se nadoknadio manjak likvidnosti s kojim su suočena preduzeća i osiguralo da poremećaji koje je prouzrokovala pandemija COVID-a 19 ne ugrose njihovu održivost, a posebno održivost MSP-ova.
19. Komisija u ovoj Komunikaciji utvrđuje uslove spojivosti koje će u načelu primjenjivati na pomoći koje države članice dodjele na osnovu člana 107. stav 3. tačke (b) UFEU-a. Države članice stoga moraju dokazati da su mjere državne pomoći koje su prijavljene Komisiji na osnovu ove Komunikacije potrebne, primjerene i razmjerne za otklanjanje ozbiljnih poremećaja u ekonomiji predmetne države članice i da se u potpunosti poštuju svi uslovi iz ove Komunikacije.
20. Privremene mjere pomoći obuhvaćene ovom Komunikacijom mogu se međusobno objediniti u skladu sa odredbama u posebnim odjeljcima ove Komunikacije. Privremene mjere pomoći obuhvaćene ovom Komunikacijom mogu se

primjeni člana 107. i 108. Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, SL L 193, 1.7.2014., str. 1. i Uredba Komisije (EU) br. 1388/2014 od 16. decembra 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći preduzećima koja se bave proizvodnjom, preradom i stavljanjem na tržiste proizvoda ribarstva i akvakulture kompatibilnim sa unutrašnjim tržistem u primjeni člana 107. i 108. Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, SL L 369, 24.12.2014., str. 37.

⁹ Smjernice o državnoj pomoći za sanaciju i restrukturiranje nefinansijskih preduzeća u teškoćama, SL C 249, 31.7.2014., str. 1. Komisija je odobrila niz programa u devet različitih država članica.

¹⁰ Vidjeti, primjer, Odluku Komisije SA_56685, Danska – program nadoknade štete za otkazivanje događaja zbog covid-19.

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202011/285054_2139535_70_2.pdf.

¹¹ Vidjeti odjeljak 3.6.1. Smjernica o pomoći za sanaciju i restrukturiranje.

¹² Presuda Suda u zajedničkim predmetima T-132/96 i T-143/96, Freistaat Sachsen, Volkswagen AG i Volkswagen Sachen GmbH protiv Komisije, ECLI:EU:T:1999:326, tačka 167.

¹³ Odluka Komisije 98/490/EZ u predmetu C 47/96 Crédit Lyonnais (SL L 221, 8.8.1998., str. 28.), tačka 10.1.; Odluka Komisije 2005/345/EZ u predmetu C 28/02 Bankgesellschaft Berlin (SL L 116, 4.5.2005., str. 1.), tačka 153. i dalje; i Odluka Komisije 2008/263/EZ u predmetu C 50/06 BAWAG (SL L 83, 26.3.2008., str. 7.), tačka 166. Vidjeti Odluku Komisije u predmetu NN 70/07 Northern Rock (SL C 43, 16.2.2008., str. 1.), Odluku Komisije u predmetu NN 25/08 Pomoći za sanaciju za Risikoabschirmung WestLB (SL C 189, 26.7.2008., str. 3.) i Odluku Komisije od 4. lipnja 2008. o državnoj pomoći C 9/08 SachsenLB (SL L 104, 24.4.2009., str. 34.) i Odluku Komisije od 6. juna 2017. u predmetu SA.32544 (2011/C) Restrukturiranje TRAINOSE S.A (SL L 186, 24.7.2018., str. 25.).

objediniti sa podrškom na osnovu uredbi o de minimis pomoći¹⁴ ili sa podrškom na osnovu uredbi o kolektivnom izuzeću¹⁵ ako se poštaju odredbe i pravila o objedinjavaju iz tih uredbi.

- 20.a Pomoć kreditnim i finansijskim institucijama ne treba se ocjenjivati u skladu s ovom Komunikacijom osim kada je riječ o:
- i. indirektnim pogodnostima za kreditne ili finansijske institucije koje usmjeravaju pomoć u obliku zajma ili jemstava na osnovu odjeljaka od 3.1. do 3.3. i u skladu sa zaštitnim mjerama iz odjeljka 3.4.; i
 - ii. pomoći na osnovu odjeljka 3.10. ako program nije namijenjen isključivo zaposlenim iz finansijskog sektora.

3. PRIVREMENE MJERE DRŽAVNE POMOĆI

3.1. Ograničeni iznosi pomoći

21. Osim postojećih mogućnosti na osnovu člana 107. stav 3. tačke (c) UFEU-a, u sadašnjim okolnostima prikladno, potrebna i namjenska rješenja mogu biti privremeni ograničeni iznosi pomoći preduzećima koja su suočena sa iznenadnim manjkom likvidnosti ili čak potpunom neikvidnošću.
22. Komisija će takvu državnu pomoć smatrati spojivom s unutrašnjim tržištem na osnovu člana 107. stav 3. tačke (b) UFEU-a ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:
- a. ukupni iznos pomoći ne prelazi 800 000 EUR po preduzeću. Pomoć se može dodijeliti u obliku direktnih bespovratnih sredstava, poreskih olakšica i povoljnijih uslova plaćanja ili u drugim oblicima, kao što su otplate, jemstva, zajmovi i vlasnički kapital, pod uslovom da ukupna nominalna vrijednost takvih mjera ne prelazi ukupnu gornju granicu od 800 000 EUR po preduzeću; svi iznosi moraju biti bruto iznosi, tj. prije odbitka poreza ili drugih troškova;
 - b. pomoć se dodjeljuje na osnovu programa s procijenjenim iznosom sredstava;
 - c. pomoć se ne može dodijeliti preduzećima koja su već bili u poteškoćama (u smislu Uredbom o opštem kolektivnom izuzeću¹⁶) na dan 31. decembra 2019.;
 - d. pomoć je dodijeljena najkasnije 31. decembra 2020.¹⁷;
- 22.a Ako preduzeća djeluju u više sektora na koje se u skladu sa tačkom 22. podtačkom (a) i tačkom 23. podtačkom (a) primjenjuju različiti maksimalni iznosi, ta država članica odgovarajućim sredstvima, na primjer razdvajanjem računa, osigurava da se za svaku od tih djelatnosti poštaje odgovarajuća gornja granica i da se ne premaši ukupni maksimalni iznos od 800 000 EUR po preduzeću. Ako preduzeće djeluje u sektorima iz tačke 23. podtačke (a), ne bi trebao preći ukupni maksimalni iznos od 120 000 EUR po preduzeću.

3.2. Pomoć u obliku garancija za zajmove

23. Kako bi se osigurao pristup likvidnosti za preduzeća koja su suočena s iznenadnim manjkom sredstava, državne garancije za zajmove u ograničenom razdoblju i iznos zajma mogu biti prikladno, nužno i ciljano rješenje u sadašnjim okolnostima.

23a. Pomoć dodijeljena u skladu sa odjeljkom 3.2. ne objedinjava se sa podrškom dodijeljenom za glavnici istog osnovnog zajma u skladu sa odjeljkom 3.3. i obrnuto. Pomoć koja je dodijeljena u skladu sa odjeljcima 3.2. i 3.3. može se objediti za različite zajmove ako ukupni iznos zajmova po korisniku ne prelaze gornje granice utvrđene u tački 25. podtački (d) ili u tački 27. podtački (d). Korisnik može istovremeno koristiti više mjera iz odjeljka 3.2. ako ukupni iznos zajmova po korisniku ne prelazi gornje granice utvrđene u tački 25. podtačkama (d) i (e).

24. Komisija će državnu pomoć dodijeljenu u obliku novih državnih garancija za pojedinačne zajmove kao odgovor na izbijanje pandemije bolesti COVID-19 smatrati spojivom s unutrašnjim tržištem na osnovu člana 107. stav 3. tačke (b) UFEU-a ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

¹⁴ Uredba Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. decembar 2013. o primjeni člana 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Evropske unije na de minimis pomoć (SL L 352, 24.12.2013., str. 1.), Uredba Komisije (EU) br. 1408/2013 od 18. decembar 2013. o primjeni člana 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Evropske unije na potpore de minimis u poljoprivrednom sektoru (SL L 352, 24.12.2013., str. 9.), Uredba Komisije (EU) br. 717/2014 od 27. juna 2014. o primjeni člana 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Evropske unije na de minimis pomoći u sektoru ribarstva i akvakulture (SL L 190, 28.6.2014., str. 45.) i Uredba Komisije (EU) br. 360/2012 od 25. aprila 2012. o primjeni člana 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Evropske unije na potpore de minimis koje se dodjeljuju preduzećima koja pružaju usluge od opštег ekonomskog interesa (SL L 114 od 26.4.2012., str. 8.).

¹⁵ Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći kompatibilnim sa unutarnjim tržištem u primjeni člana 107. i 108. Ugovora (Opšta uredba o kolektivnom izuzeću), Uredba Komisije (EZ) br. 702/2014 od 25. juna 2014. o proglašenju određenih kategorija pomoći u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima kompatibilnim sa unutrašnjim tržištem u primjeni člana 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Evropske unije, SL L 193, 1.7.2014., str. 1. i Uredba Komisije (EU) br. 1388/2014 od 16. decembra 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći preduzećima koja se bave proizvodnjom, preradom i stavljanjem na tržiste proizvoda ribarstva i akvakulture kompatibilnim sa unutrašnjim tržištem u primjeni člana 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Evropske unije, SL L 369, 24.12.2014., str. 37.

¹⁶ Kako je definisano u članu 2. tački 18. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći kompatibilnim sa unutrašnjim tržištem u primjeni člana 107. i 108. Ugovora, SL L 187, 26.6.2014., str. 1. Svako upućivanje u privremenom okviru na definiciju „preduzeća u teškoćama“ iz člana 2. tačke 18. Uredbe (EU) br. 651/2014 tumači se kao upućivanje na definicije iz člana 2. tačke 14. Uredbe (EU) br. 702/2014 i člana 3. tačke 5. Uredbe 1388/2014.

¹⁷ Ako se pomoć dodjeljuje u obliku poreske olakšice, poreske obveza za koju je ta olakšica odobrena mora nastati najkasnije 31. decembra 2020.

- a. premije za garancije utvrđene su za pojedinačne zajmove na najnižem nivou, koja se postupno povećava kako se povećava trajanje zajma pokrivenog jemstvom, kako je navedeno u sljedećoj tabeli:

Vrsta korisnika	Za prvu godinu	Od druge do trećegodine	Od četvrte do šeste godine
MSP-ovi	25 baznih bodova	50 baznih bodova	100 baznih bodova
Velika preduzeća	50 baznih bodova	100 baznih bodova	200 baznih bodova

- b. kao alternativno rješenje države članice mogu, na osnovu gornje tabele, prijaviti programe u kojima trajanje jemstva, premije za jemstvo i pokriće jemstva mogu biti prilagođeni za svaku glavnici osnovnog pojedinačnog zajma, npr. manjim pokrićem jemstva moglo bi se kompenzovati dalje trajanje ili omogućiti niže premije jemstva; tokom cijelog trajanja jemstva može primjenjivati jedinstvena premija ako je veća od minimalnih premija za prvu godinu utvrđenih u prethodnoj tabeli za svaku vrstu korisnika, kako su prilagođene u skladu s trajanjem i pokrićem jemstva iz ovog stava;
- c. garancija je odobrena najkasnije do 31. decembra 2020.;
- d. za zajmove s rokom dospijeća poslije 31. decembra 2020., ukupni iznos zajma po korisniku ne prelazi:
- i. dvostruke godišnje rashode korisnika za plate (uključujući doprinose za socijalno osiguranje i trošak osoblja zaposlenog na lokaciji preduzeća, ali formalno na platnoj listi podugovarača) za 2019. ili za posljednju dostupnu godinu. U slučaju preduzeća osnovanih 1. januara 2019. ili nakon tog datuma, maksimalni iznos zajma ne smije biti veći od procijenjenih godišnjih rashoda za pplate za prve dvije godine poslovanja ili
 - ii. 25 % ukupnog prometa korisnika u 2019.; ili
 - iii. uz odgovarajuće obrazloženje koje država članica dostavlja Komisiji (npr. o obilježjima određenih vrsta preduzeća), iznos zajma može se povećati da pokrije potrebe za likvidnošću od trenutka dodjele u sljedećih 18 mjeseci za MSP-ove¹⁸ i u sljedećih 12 mjeseci za velika preduzeća. Potrebe za likvidnošću trebale bi se utvrditi na osnovu izjave korisnika.¹⁹
- e. za zajmove sa rokom dospijeća do 31. decembra 2020. iznos glavnice zajma može biti veći od onoga iz tačke 24. podtačke (d) uz odgovarajuće obrazloženje koje država članica mora dostaviti Komisiji i pod uslovom da je zadržana proporcionalnost pomoći, što je država članica dokazala Komisiji;
- f. trajanje garancije ograničeno je na najviše šest godina, osim ako je prilagođeno u skladu s tačkom 24. podtačkom (b), i državna garancija ne prelazi:
- i. 90 % glavnice pojedinačnog zajma ako gubitke proporcionalno i pod istim uslovima snosi kreditna institucija i država ili
 - ii. 35 % glavnice pojedinačnog zajma ako se gubici najprije pripisuju državi i tek poslije kreditnoj instituciji (tj. jemstvo za prvi gubitak); i
 - iii. u oba navedena slučaja, ako se iznos zajma s vremenom smanjuje, na primjer zato što je počela otpusta zajma, iznos pokriven jemstvom mora se proporcionalno smanjivati;
- g. jemstvo se odnosi na zajmove za ulaganja i/ili zajmove za obrtni kapital;
- h. jemstvo se ne može dodijeliti preduzećima koja su već bili u poteškoćama (u smislu Uredbe o opštem kolektivnom izuzeću²⁰) na dan 31. decembra 2019.

3.3. Pomoć u obliku subvencionisanih kamatnih stopa za zajmove

25. Kako bi se osigurao pristup likvidnosti preduzećima koja su suočena sa iznenadnim manjkom sredstava, subvencionisane kamatne stope za ograničeno razdoblje i iznos zajma mogu biti odgovarajuće, nužno i ciljano rješenje u sadašnjim okolnostima. Osim toga, i podređeni dug, koji je u slučaju stečajnog postupka podređen redovnim povjeriocima sa pravom prvenstva, može biti odgovarajuće, nužno i ciljano rješenje u sadašnjim okolnostima. Takav dug narušava tržišnu konkurenčiju manje od vlasničkih ili hibridnih instrumenata kapitala jer se ne može automatski pretvoriti u vlasnički kapital dok je preduzeće aktivno. S toga pomoć u obliku podređenog duga²¹ mora ispunjavati odgovarajuće uslove iz odjeljka 3.3., koji se odnosi na dužničke instrumente. Međutim, budući da se tako povećava kapacitet društva za zaduživanje kod vlasnika nadređenog duga na sličan način kao pomoć u obliku kapitala, uz to se primjenjuje dodatak na kreditni rizik i dalje ograničenje iznosa u odnosu na nadređeni dug (trećina za velika preduzeća i polovina iznosa za MSP-ove, kako je definisano u tački 26. podtački (d) podtačkama i. ili ii.). Kako bi se osiguralo jednakost postupanja, podređeni dug koji prelazi te gornje granice trebalo bi ocjenjivati u skladu sa uslovima za mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 iz odjeljka 3.11.

25.a Pomoć koja je dodijeljena u skladu sa odjeljkom 3.3. ne objedinjava se sa podrškom dodijeljenom za glavnicu istog osnovnog zajma u skladu sa odjeljkom 3.2. i obrnuto. Pomoć dodijeljena u skladu s odjelicima 3.2. i 3.3. mogu se objediniti za različite zajmove ako ukupni iznos zajmova po korisniku ne prelaze gornje granice utvrđene u tački

¹⁸ Kako je definisano u Prilogu I. Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći kooperabilnim sa unutrašnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (Opšta uredba o kolektivnom izuzeću).

¹⁹ Plan likvidnosti može uključivati i obrtni kapital i troškove ulaganja.

²⁰ Kako je definisano u članu 2. tački 18. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija kooperabilnim sa unutrašnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora, SL L 187, 26.6.2014., str. 1.

²¹ Osim ako je ta pomoć u skladu sa uslovima iz odjeljka 3.1. ove Komunikacije.

24. podtački (d) ili u tački 27. podtački (d). Korisnik može istovremeno koristiti više mjera iz odjeljka 3.3. ako ukupni iznos zajmova po korisniku ne prelazi gornje granice utvrđene u tački 26. podtačkama (d) i (e).
26. Komisija će državnu pomoć dodijeljenu u obliku subvencija za zajmove javnog sektora kao odgovor na izbijanje pandemije bolesti COVID-19 smatrati spojivom s unutrašnjim tržištem na osnovu člana 107. stav 3. tačke (b) UFEU-a ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
- zajmovi se mogu odobravati po sniženim kamatnim stopama koje su barem jednake osnovnoj stopi (jednogodišnji IBOR ili ekvivalentna vrijednost koju objavi Komisija²²) koja se primjenjivala 1. januara 2020. uvećanoj za marže za kreditni rizik kako je utvrđeno u tabeli u nastavku:
<i>Vrsta korisnika</i>	<i>Marža za kreditni rizik za prvu godinu</i>	<i>Marža za kreditni rizik od druge do treće godine</i>	<i>Marža za kreditni rizik od četvrte do šeste godine</i>
<i>MSP-ovi</i>	<i>25 baznih bodova²³</i>	<i>50 baznih bodova²⁴</i>	<i>100 baznih bodova</i>
<i>Velika preduzeća</i>	<i>50 baznih bodova</i>	<i>100 baznih bodova</i>	<i>200 baznih bodova</i>
- kao alternativno rješenje države članice mogu, na osnovu gornje tabele, prijaviti programe u kojima rok dospijeća zajma i nivo marži za kreditni rizik mogu biti prilagođeni, npr. tokom cijelog trajanja zajma može se primjenjivati jedinstvena marža za kreditni rizik ako je veća od minimalne marže za kreditni rizik za prvu godinu za svaku vrstu korisnika, kako je prilagođena u skladu sa rokom dospijeća zajma iz ovog stava;²⁵
 - ugovori o zajmu potpisani su najkasnije 31. decembra 2020. i ograničeni na maksimalno šest godina, osim ako su prilagođeni u skladu s tačkom 27. podtačkom (b);
 - za zajmove s rokom dospijeća nakon 31. decembra 2020., ukupni iznos zajmova po korisniku ne prelazi:
 - dvostrukе godišnje rashode korisnika za plate (uključujući doprinose za socijalno osiguranje i trošak osoblja zaposlenog na lokaciji preduzeća, ali formalno na platnoj listi podizvodača) za 2019. ili za zadnju dostupnu godinu. U slučaju preduzeća osnovanih 1. janura 2019. ili nakon tog datuma, maksimalni iznos zajma ne smije biti veći od procijenjenog godišnjeg iznosa plate za prve dvije godine poslovanja; ili
 - 25 % ukupnog prometa korisnika u 2019.; ili
 - uz odgovarajuće obrazloženje koje država članica dostavlja Komisiji (npr. o obilježjima određenih vrsta preduzeća), iznos zajma može se povećati da pokrije potrebe za likvidnošću od trenutka dodjele u sljedećih 18 mjeseci za MSP-ove²⁶ i u sljedećih 12 mjeseci za velika preduzeća. Potrebe za likvidnošću trebale bi se utvrditi na osnovu izjave korisnika²⁷;
 - za zajmove sa rokom dospijeća do 31. decembra 2020. iznos glavnice zajma može biti veći od onoga iz tačke 26. podtačke (d) uz odgovarajuće obrazloženje koje država članica mora dostaviti Komisiji i pod uslovom da je zadržana proporcionalnost podrške, što je država članica dokazala Komisiji;
 - zajam se odobrava za ulaganja i/ili za obrtni kapital;
 - zajam ne može dodijeliti preduzećima koja su već bili u poteškoćama (u smislu Uredbe o opštem kolektivnom izuzeću²⁸) na dan 31. decembra 2019.

26.a Dužnički instrumenti, koji su u slučaju stečajnog postupka podređeni redovnim povjeriocima sa pravom prvenstva, mogu se odobriti po sniženim kamatnim stopama koje su barem jednake osnovnoj stopi i maržama za kreditni rizik iz tabele u tački 26. podtački (a) uvećanima za 200 baznih bodova za velika preduzeća i 150 baznih bodova za MSP-ove. Na takve dužničke instrumente primjenjuje se alternativna mogućnost iz tačke 26. podtačke (b). Mora se poštovati i tačka 26. podtačke (c), (f) i (g). Ako iznos podređenog duga prelazi obije sljedeće gornje granice²⁹, spojivost instrumenta sa unutrašnjim tržištem utvrđuje se u skladu sa odjeljkom 3.11.:

i. dvije trećine godišnjih rashoda korisnika za plate u slučaju velikih preduzeća i godišnji rashod korisnika za plate u slučaju MSP-ova, kako je definisano u tački 26. podtački (d) podtački i.; i

²² Osnovne stope izračunane u skladu s Komunikacijom Komisije o reviziji metode za utvrđivanje referentnih kamatnih i diskontnih stopa (SL C 14, 19.1.2008., str. 6.) i objavljene na internet stranicama Glavne uprave za tržišnu konkurenčiju na https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

²³ Minimalna ukupna kamatna stopa (osnovna stopa uvećana za marže za kreditni rizik) trebala bi iznositi najmanje 10 baznih bodova godišnje.

²⁴ Minimalna ukupna kamatna stopa (osnovna stopa uvećana za marže za kreditni rizik) trebala bi iznositi najmanje 10 baznih bodova godišnje.

²⁵ Minimalna ukupna kamatna stopa (osnovna stopa uvećana za marže za kreditni rizik) trebala bi iznositi najmanje 10 baznih bodova godišnje.

²⁶ Kako je definisano u Prilogu I. Opšte uredbe o kolektivnom izuzeću.

²⁷ Plan likvidnosti može uključivati i obrtni kapital i troškove ulaganja.

²⁸ Kako je definisano u članu 2. tački 18. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći kompatibilnim u primjeni člana 107. i 108. Ugovora, SL L 187, 26.6.2014., str. 1.

²⁹ Ako su isplate kupona kapitalizirane, to se mora uzeti u obzir pri određivanju tih gornjih granica, pod uslovom da je takva kapitalizacija bila predviđena ili se mogla predvidjeti u vrijeme obaveštenja o predmetnoj državnoj pomoći. U taj proračun moraju se uključiti i sve druge mjere državne pomoći dodijeljene u kontekstu pandemije COVID-a 19 u obliku podređenog duga, čak i izvan ove Komunikacije. Međutim, te gornje granice ne obuhvataju podređene dugove odobrene u skladu s odjeljkom 3.1. ove Komunikacije.

ii. 8,4 % ukupnog prometa korisnika u 2019. u slučaju velikih preduzeća i 12,5 % ukupnog prometa korisnika u 2019. u slučaju MSP-ova.

3.4. Pomoć u obliku garancija i zajmova preko kreditnih institucija ili drugih finansijskih posrednika

27. Pomoć u obliku jemstava i zajmova u skladu sa odjeljcima 3.1., 3.2. i 3.3. ove Komunikacije mogu se odobriti preduzećima koja su suočena sa iznenadnim manjkom likvidnosti, direktno ili preko kreditnih i drugih finansijskih institucija kao finansijskih posrednika. U posljednjem slučaju moraju biti ispunjeni uslovi dati u nastavku.
28. Iako je takva pomoć direktno usmjerena na preduzeća koja su suočena s iznenadnim manjkom likvidnosti, a ne na kreditne ili druge finansijske institucije, ona i posljenjima može donijeti indirektnu prednost. Međutim, cilj takve indirektne pomoći nije očuvanje ili obnova održivosti, likvidnosti ili solventnosti kreditnih institucija. Komisija stoga smatra da takvu pomoć ne bi trebalo smatrati vanrednom javnom finansijskom pomoći u skladu s članom 2. stav 1. definicijom br. 28. Direktive o oporavku i sanaciji banaka i člann 3. stav 1. definicijom br. 29. Uredbe o jedinstvenom sanacionom mehanizmu i da je ne bi trebalo ocjenjivati u skladu s pravilima o državnim pomoćima koja se primjenjuju na bankarski sektor.³⁰
29. U svakom slučaju, primjereno je uvesti određene zaštitne mjere za moguće indirektne pomoći kreditnim institucijama ili drugim finansijskim institucijama kako bi se ograničilo neopravdano narušavanje tržišne konkurenциje.
30. Kreditne ili druge finansijske institucije trebale bi u najvećoj mogućoj mjeri prenijeti pogodnosti državnog jemstva ili subvencionisanih kamatnih stopa za zajmove na krajnje korisnike. Finansijski posrednik mora biti u mogućnosti da dokaže da primjenjuje mehanizam kojim se u najvećoj mogućoj mjeri osigurava prenos pogodnosti na krajnje korisnike u obliku većeg obima finansiranja, rizičnijih portfelja, nižih zahtjeva za instrumente osiguranja, nižih premija za jemstvo ili nižih kamatnih stopa nego što bi bio slučaj bez tog državnog jemstva ili zajmova.

3.5. Kratkoročno osiguranje izvoznih kredita

31. U Komunikaciji Komisije o kratkoročnom osiguranju izvoznih kredita utvrđeno je da se tržišni rizici ne pokrivaju osiguranjem izvoznih kredita uz pomoć država članica. Zbog aktualne pandemije bolesti COVID-19 i nakon što je sprovela javno savjetovanje o dostupnosti kratkoročnog osiguranja izvoznih kredita za izvoz u sve države koje se trenutno smatraju državama s tržišnim rizicima, Komisija je utvrdila da je kapacitet privatnog osiguranja za kratkoročne izvozne kredite generalno nedovoljan i da je pokriće za tržišne rizike privremeno nedostupno.
32. U tom kontekstu Komisija smatra da su svi komercijalni i politički rizici povezani s izvozom u države navedene na popisu u Prilogu Komunikaciji Komisije o kratkoročnom osiguranju izvoznih kredita privremeno neutrživi do 31. decembra 2020.³¹

3.6. Pomoć za istraživanje i razvoj u području bolesti COVID-19

33. Uz postojeće mogućnosti na osnovu člana 107. stav 3. tačka (c) UFEU-a potrebno je olakšati istraživanje i razvoj u području bolesti COVID-19 radi suočavanja s aktualnom zdravstvenom krizom.
34. Komisija će pomoći za projekte istraživanja i razvoja u području bolesti COVID-19 i drugim područjima bitnim za suzbijanje širenja virusa³², uključujući projekte povezane s bolesti COVID-19 koji su dobili oznaku „pečat izvrsnosti“ u okviru instrumenta za MSP-ove programe Obzor 2020., smatrati spojivim sa unutrašnjim tržištem, ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:
 - a. pomoć se dodjeljuje u obliku direktnih bespovratnih sredstava, otplate ili poreskih olakšica najkasnije 31. decembra 2020.;
 - b. za projekte istraživanja i razvoja započete nakon 1. decembra 2020. ili za projekte povezane s bolesti COVID-19 koji su dobili pečat izvrsnosti smatra se da pomoć ima učinak podsticaja; za projekte započete prije 1. februara 2020. smatra se da pomoć ima učinak podsticaja ako je potrebna za ubrzavanje projekta ili proširenje njegovog obima. U tim su slučajevima za pomoć prihvatljivi samo dodatni troškovi povezani s ubrzanjem projekta ili proširenjem njegovog obima;
 - c. prihvatljivi troškovi mogu se odnositi na sve troškove koji su potrebni za projekat istraživanja i razvoja tokom njegovog trajanja, uključujući, među ostalim, troškove osoblja, troškove za digitalnu i računarsku opremu, za dijagnostičke alate, za alate za prikupljanje i obradu podataka, za usluge istraživanja i razvoja, za pretklinička i klinička ispitivanja (faze ispitivanja I.–IV.), za nabavku, potvrđivanje i zaštitu patenata i druge nematerijalne imovine i troškove dobijanja ocjena usklađenosti i/ili odobrenja potrebnih za stavljanje na tržište novih i poboljšanih vakcina i lijekova, medicinskih proizvoda, bolničke i medicinske opreme, dezinfekcijskih sredstava i lične zaštitne opreme; ispitivanja faze IV. prihvatljiva su ako omogućavaju dalji naučni ili tehnološki napredak;

³⁰ Vidjeti tačku 6. ovog Privremenog okvira.

³¹ Komunikacija Komisije o izmjeni Priloga Komunikaciji Komisije državama članicama o primjeni člana 107. i 108. Ugovora o funkcionaliranju europske unije na kratkoročno osiguranje izvoznih kredita, C(2020)2044 final od 27. ožujka 2020., SL C 1011 od 28.3.2020., str. 1.

³² Istraživanje u području bolesti COVID-19 i drugim područjima bitnim za suzbijanje širenja virusa uključuje istraživanje koje se odnosi na vakcine, lijekove i terapijska sredstva, medicinske proizvode, bolničku i medicinsku opremu, dezinfekcijska sredstva te zaštitnu odjeću i opremu, kao i relevantne inovativne procese za učinkovitu proizvodnju potrebnih proizvoda.

- d. intenzitet pomoći za svakog korisnika može iznositi 100 % prihvatljivih troškova za osnovno istraživanje i ne više od 80 % prihvatljivih troškova za industrijsko istraživanje i eksperimentalni razvoj;³³
- e. intenzitet pomoći za industrijsko istraživanje i eksperimentalni razvoj može se povećati za 15 % bodova ako dvije ili više država članica podržavaju taj istraživački projekt ili ako se on provodi u prekograničnoj saradnji s istraživačkim organizacijama ili drugim preduzećima;
- f. pomoć u okviru ove mjere može se kombinovati s podrskom iz drugih izvora za iste prihvatljive troškove ako kombinirana podrška ne prelazi gornje granice određene u tačkama (d) i (e);
- g. korisnik pomoći obavezuje se na dodjelu neisključivih licenci trećim stranama u EGP-u na osnovu nediskriminatorskih tržišnih uslova;
- h. pomoć se ne može dodijeliti preduzećima koja su već bili u poteškoćama (u smislu Uredbe o opštem kolektivnom izuzeću³⁴) na dan 31. decembra 2019.

3.7. Pomoć za ulaganje u izgradnji ili nadogradnji infrastrukture za ispitivanje i za unaprjeđenje procesa sa laboratorijskog na proizvodni nivo

- 35. Uz postojeće mogućnosti na osnovu člana 107. stav 3. tačke (c) UFEU-a potrebno je podržati infrastrukture za ispitivanje i za unaprjeđenje procesa sa laboratorijskog na proizvodni nivo koje doprinose razvoju proizvoda bitnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19.
- 36. Komisija će stoga pomoći za ulaganje u izgradnji ili nadogradnji infrastruktura za ispitivanje i za unaprjeđenje procesa sa laboratorijskog na proizvodni nivo potrebnih za razvoj, ispitivanje i za unaprjeđenje procesa s laboratorijskog na proizvodni nivo, do prve industrijske primjene prije masovne proizvodnje proizvoda bitnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19 navedenih u odjeljku 3.8. smatratи spojivima s unutrašnjim tržištem ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
 - a. pomoć se dodjeljuje za izgradnju ili nadogradnju infrastrukturnu za ispitivanje i za unaprjeđenje procesa s laboratorijskog na proizvodni nivo potrebnih za razvoj, ispitivanje i unaprjeđenje procesa s laboratorijskog na proizvodni nivo, do prve industrijske primjene prije masovne proizvodnje ljekova bitnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19 (uključujući vakcine) i terapijskih sredstava, njihovih međuproizvoda, aktivnih farmaceutskih sastojaka i sirovina; medicinskih proizvoda, bolničke i medicinske opreme (uključujući respiratore, zaštitnu odjeću i opremu i dijagnostičke alete) i potrebnih sirovina; dezinfekcijskih sredstava, njihovih međuproizvoda i hemijskih sirovina potrebnih za njihovu proizvodnju; i alata za prikupljanje/obradu podataka;
 - b. pomoć se dodjeljuje u obliku direktnih bespovratnih sredstava, poreskih olakšica ili povratnih avansa najkasnije 31. decembra 2020.;
 - c. za projekte započete nakon 1. februara 2020. smatra se da pomoć ima poticajni efekat; za projekte započete prije 1. februara 2020. smatra se da pomoć ima podsticajni ako je potrebna za ubrzavanje projekta ili proširenje njegovog obima. U tim su slučajevima za pomoć prihvatljivi samo dodatni troškovi povezani s ubrzavanjem rada ili proširenjem obima;
 - d. projekt ulaganja dovršava se u roku od šest mjeseci od datuma dodjele pomoći. Smatra se da je projekat ulaganja dovršen kada ga kao takvog prihvate nacionalna tijela. U slučaju prekoračenja roka od šest mjeseci za svaki mjesec kašnjenja vraća se 25 % iznosa pomoći dodjeljene u obliku direktnih bespovratnih sredstava ili poreskih olakšica, osim ako je kašnjenje uzrokovano činjenicama izvan kontrole korisnika pomoći. Ako se rok ispoštuje, pomoć u obliku povratnih avansa pretvaraju se u bespovratna sredstva; u suprotnom se povratni avans vraća u jednakim godišnjim ratama u roku od pet godina od datuma dodjele pomoći;
 - e. prihvatljivi troškovi su troškovi ulaganja neophodni za uspostavljanje infrastrukture za ispitivanje i za unaprjeđenje procesa s laboratorijskog na proizvodni nivo potreban za razvoj proizvoda iz tačke (a). Intenzitet pomoći ne prelazi 75 % prihvatljivih troškova;
 - f. najveći dopušteni intenzitet pomoći u obliku direktnih bespovratnih sredstava ili poreske olakšice može se povećati za dodatnih 15 % bodova ako se ulaganje dovrši u roku od dva mjeseca od datuma dodjele pomoći ili datuma početka primjene poreske olakšice ili ako pomoći dolazi iz više država članica. Ako se pomoć dodjeljuje u obliku povratnog avansa i ulaganje se dovrši u roku od dva mjeseca ili ako pomoći dolazi iz više država članica, može se odobriti dodatnih 15 % bodova;
 - g. pomoć u okviru ove mjere ne kombinuje se s drugom pomoći za ulaganje za iste prihvatljive troškove;
 - h. jemstvo za pokriće gubitaka može se odobriti uz direktna bespovratna sredstva, poresku olakšicu ili povratni avans ili kao samostalna mjera pomoći. Jemstvo za pokriće gubitaka preduzeću se izdaje u roku od mjesec dana od podnošenja zahtjeva; iznos gubitaka koji je potrebno nadoknaditi utvrđuje se pet godina nakon dovršetka ulaganja. Iznos nadoknade izračunava se kao razlika između ukupnih troškova ulaganja, razumne godišnje dobiti od 10 % troškova ulaganja tokom pet godina i operativnih troškova, s jedne strane, i ukupnog iznosa primljenih direktnih bespovratnih sredstava, prihoda ostvarenih tokom petogodišnjeg razdoblja i konačne vrijednosti projekta, s druge strane;
 - i. cijena koja se naplaćuje za usluge koje pruža infrastruktura za ispitivanje i za unaprjeđenje procesa s laboratorijskog na proizvodni nivo mora odgovarati tržišnoj cijeni;

³³ Kako je definisano u članu 2. tačkama 84., 85. i 86. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći kompatibilnim sa unutrašnjim tržištem u primjeni člana 107. i 108. Ugovora, SL L 187, 26.6.2014., str. 1.

³⁴ Kako je definisano u članu 2. tački 18. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći kompatibilnim sa unutrašnjim tržištem u primjeni člana 107. i 108. Ugovora, SL L 187, 26.6.2014., str. 1.

- j. pristup infrastrukturnama za ispitivanje i za unaprjeđenje procesa sa laboratorijskog na proizvodni nivo otvoren je za više korisnika i omogućuje se na transparentnoj i nediskriminatornoj osnovi. Preduzećima koja su finansirala najmanje 10 % troškova ulaganja može se odobriti povlašćeni pristup pod povoljnijim uslovima;
- k. pomoć se ne može dodijeliti preduzećima koja su već bili u poteškoćama (u smislu Uredbe o opštem kolektivnom izuzeću³⁵) na dan 31. decembra 2019.

3.8. Pomoć za ulaganje u proizvodnju proizvoda bitnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19

- 37. Uz postojeće mogućnosti na osnovu člana 107. stav 3. tačke (c) UFEU-a potrebno je olakšati proizvodnju proizvoda bitnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19. To obuhvata: relevantne ljekove (uključujući vakcinu) i terapijska sredstva, njihove međuproizvode, aktivne farmaceutske sastojke i sirovine; medicinske proizvode, bolničku i medicinsku opremu (uključujući respiratore, zaštitnu odjeću i opremu i dijagnostičke alate) i potrebne sirovine; dezinfekcijska sredstva, njihove međuproizvode i hemijske sirovine potrebne za njihovu proizvodnju; alate za prikupljanje/obradu podataka.
- 38. Komisija će pomoć za ulaganje u proizvodnju proizvoda bitnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19 smatrati spojivim s unutarnjim tržistem ako su ispunjeni sljedeći uslovima:
 - a. pomoć za ulaganje dodjeljuje se za proizvodnju proizvoda bitnih za suzbijanje širenja bolesti COVID-19, kao što su ljekovi (uključujući vakcine) i terapijska sredstva, njihovi međuproizvodi, aktivni farmaceutski sastojci i sirovine; medicinski proizvodi, bolnička i medicinska oprema (uključujući respiratore, zaštitnu odjeću i opremu i dijagnostičke alate) i potrebne sirovine; dezinfekcijska sredstva, njihovi međuproizvodi i hemijske sirovine potrebne za njihovu proizvodnju; alati za prikupljanje/obradu podataka;
 - b. pomoć se dodjeljuje u obliku direktnih bespovratnih sredstava, poreskih olakšica ili povratnih avansa najkasnije 31. decembra 2020.;
 - c. za projekte započete nakon 1. februara 2020. smatra se da pomoć ima učinak podrške; za projekte započete prije 1. februara 2020. smatra se da pomoć ima učinak podrške ako je potrebna za ubrzavanje projekta ili proširenje njegovog obima. U tim su slučajevima za pomoć prihvatljivi samo dodatni troškovi povezani s ubrzavanjem rada ili proširenjem obima;
 - d. projekt ulaganja dovršava se u roku od šest mjeseci od datuma dodjele pomoći. Smatra se da je projekat ulaganja dovršen kada ga kao takvog prihvate nacionalna tijela. U slučaju prekoračenja roka od šest mjeseci za svaki mjesec kašnjenja vraća se 25 % iznosa pomoći dodijeljene u obliku direktnih bespovratnih sredstava ili poreskih olakšica, osim ako je kašnjenje uzrokovano faktorima izvan kontrole korisnika pomoći. Ako se rok ispoštuje, pomoć u obliku povratnih avansa pretvaraju se u bespovratna sredstva; u suprotnom se povratni avans vraća u jednakim godišnjim ratama u roku od pet godina od datuma dodjele pomoći;
 - e. prihvatljivi troškovi odnose se na sve troškove ulaganja potrebne za proizvodnju proizvoda iz tačke (a) i na troškove eksperimentalnog rada novih proizvodnih postrojenja.

Intenzitet pomoći ne prelazi 80 % prihvatljivih troškova;

- f. najveći dopušteni intenzitet pomoći u obliku direktnih bespovratnih sredstava ili poreske olakšice može se povećati za dodatnih 15 % bodova ako se ulaganje dovrši u roku od dva mjeseca od datuma dodjele pomoći ili datuma početka primjene poreske olakšice ili ako pomoć dolazi iz više država članica. Ako se pomoć dodjeljuje u obliku povratnog avansa i ulaganje se dovrši u roku od dva mjeseca ili ako pomoć dolazi iz više država članica, može se odobriti dodatnih 15 % bodova;
- g. pomoć u okviru ove mjere ne kombinuje se s drugim pomoćima za ulaganje za iste prihvatljive troškove;
- h. jemstvo za pokriće gubitaka može se odobriti uz direktna bespovratna sredstva, poreske olakšice ili povratni avans ili kao samostalna mjera pomoći. Jemstvo za pokriće gubitaka preduzeću se izdaje u roku od mjesec dana od podnošenja zahtjeva; iznos gubitaka koji je potrebno nadoknaditi utvrđuje se pet godina nakon dovršetka ulaganja. Iznos nadoknade izračunava se kao razlika između ukupnih troškova ulaganja, razumne godišnje dobiti od 10 % troškova ulaganja tokom pet godina i operativnih troškova, s jedne strane, i ukupnih iznosa primljenih direktnih bespovratnih sredstava, prihoda ostvarenih tokom petogodišnjeg razdoblja i konačne vrijednosti projekta, s druge strane;
- i. pomoć se ne može dodijeliti preduzećima koja su već bila u poteškoćama (u smislu Uredbe o opštem kolektivnom izuzeću³⁶) na dan 31. decembra 2019.

3.9. Pomoć u obliku odlaganja plaćanja poreza i/ili doprinosa za socijalno osiguranje

- 39. Odlaganje plaćanja poreza i/ili doprinosa za socijalno osiguranje mogu biti korisno sredstvo za smanjenje ograničenja likvidnosti preduzeća (uključujući samozaposlene osobe) i očuvanje radnih mjesteta. Ako se takva odlaganja obično primjenjuju i ne stavljuju u povoljniji položaj određena preduzeća ili proizvodnju određene robe, nisu obuhvaćene područjem primjene člana 107. stav 1. UFEU-a. Ako su ograničene na npr. određene sektore, regije ili vrste preduzeća, čine pomoć u smislu člana 107. stav 1. UFEU-a.

³⁵ Kako je definisano u članu 2. tački 18. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći kompatibilnim sa unutrašnjim tržistem u primjeni člana 107. i 108. Ugovora, SL L 187, 26.6.2014., str. 1.

³⁶ Kako je definisano u članu 2. tački 18. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći kompatibilnim sa unutrašnjim tržistem u primjeni člana 107. i 108. Ugovora, SL L 187, 26.6.2014., str. 1.

40. Komisija će smatrati spojivima s unutrašnjim tržištem na osnovu člana 107. stav 3. tačke (b) UFEU-a programe pomoći koji se sastoje od privremenog odlaganja plaćanja poreza ili doprinosa za socijalno osiguranje koji se primjenjuju na preduzeća (uključujući samozaposlene osobe) koji su posebno pogodeni pandemijom bolesti COVID-19, na primjer preduzeća u određenim sektorima i regijama ili preduzeća određene veličine. To se odnosi i na mjere propisane za poreske obaveze i obaveze za socijalne doprinose kojima se korisnicima želi olakšati poslovanje u situaciji ograničene likvidnosti, kao što su otplata odgodenih dospjelih poreskih obaveza u ratama, lakši pristup mjerama plaćanja poreskog duga i odobravanje odlaganja bez obračuna kamata, obustava naplate poreskog duga i brži povraćaj poreza. Pomoć se dodjeljuje prije 31. decembra 2020., a krajnji datum primjene odlaganja nije kasniji od 31. decembra 2022.

3.10. Pomoć u obliku subvencija za plate zaposlenih radi izbjegavanja otpuštanja tokom pandemije bolesti COVID-19

41. Radi očuvanja radnih mesta države članice mogu predvidjeti doprinos troškovima preduzeća (uključujući samozaposlene osobe) za plate, koji bi u protivnom zbog pandemije bolesti COVID-19 bili primorani otpuštati zaposlene. Ako se takvi programi pomoći primjenjuju na cijelu ekonomiju, izvan su granica kontrole državne pomoći. Ako se takvim programima preduzećima daje selektivna prednost, do čega može doći ako su ograničeni na određene sektore, regije ili vrste preduzeća, čine pomoć u smislu člana 107. stav 1. UFEU-a.³⁷
42. Ako takve mjere čine pomoć, Komisija će ih smatrati spojivima s unutrašnjim tržištem na osnovu člana 107. stav 3. tačke (b) UFEU-a ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
- a. cilj pomoći je izbjegći otpuštanja tokom pandemije bolesti COVID-19;
 - b. pomoć se dodjeljuje u obliku programa za preduzeća u određenim sektorima i regijama ili preduzeća određene veličine koji su posebno pogodeni pandemijom bolesti COVID-19;
 - c. subvencija za plate dodjeljuje se tokom razdoblja od najviše dvanaest mjeseci od podnošenja zahtjeva za pomoć, zaposlenima koji bi u protivnom bili otpušteni zbog prekida ili smanjenja poslovnih aktivnosti uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19 i pod uslovom da je osoblje čija je plata subvencionisana u stalnom radnom odnosu tokom cijelog razdoblja subvencionisanja;
 - d. mjesечna subvencija za plate ne prelazi 80 % mjesecne bruto plate osoblja čija je plata subvencionisana (uključujući doprinose poslodavca za socijalno osiguranje). Osim toga, države članice mogu, posebno u korist nižih kategorija plata, obavijestiti o alternativnim metodama izračuna intenziteta pomoći, npr. na osnovu nacionalne prosječne plate ili minimalne plate, pod uslovom da je zadržana proporcionalnost pomoći;
 - e. subvencija za plate može se kombinovati sa drugim opšte dostupnim ili selektivnim mjerama pomoći zapošljavanju ako kombinovana pomoć ne daje kao rezultat prekomernu nadoknadu troškova za plate dotičnog osoblja. Subvencije za plate mogu se dodatno kombinovati sa odlaganjem plaćanja poreza i odlaganjem plaćanja doprinosa za socijalno osiguranje.

42.a Ako takav program obuhvata i zaposlene kreditnih ili finansijskih institucija, takva pomoć, s obzirom na njen uglavnom socijalni cilj, nije namijenjena očuvanju ili obnovi održivosti, likvidnosti ili solventnosti tih institucija.³⁸ Komisija stoga smatra da takvu pomoć ne bi trebalo smatrati vanrednom javnom finansijskom pomoći u skladu sa članom 2. stav 1. definicijom br. 28. Direktive o oporavku i sanaciji banaka i članom 3. stav 1. definicijom br. 29. Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu i da je ne bi trebalo ocjenjivati u skladu sa pravilima o državnoj pomoći koja se primjenjuju na bankarski sektor.³⁹

3.11. Mjere dokapitalizacije

43. Ovim privremenim okvirom se utvrđuju kriterijumi u skladu s pravilima EU-a o državnoj pomoći na osnovu kojih države članice mogu preduzećima koja su u finansijskim poteškoćama zbog pandemije COVID-a 19 pružiti javnu pomoć u obliku vlasničkih i/ili hibridnih instrumenata kapitala.⁴⁰ Cilj mu je sprječiti da zbog poremećaja u privredi sa tržišta nepotrebno nestanu preduzeća čije je poslovanje prije pandemije COVID-a 19 bilo održivo. Iznosi kapitala za dokapitalizaciju zato ne smiju biti veći od minimuma potrebnog za osiguranje održivosti korisnika niti premašiti ono što je nužno za ponovno uspostavljanje strukture kapitala korisnika kakva je bila prije pandemije COVID-a 19. Velika preduzeća moraju da izvještavaju o načinu na koji se sredstvima primljene pomoći podržavaju njihove aktivnosti u skladu sa ciljevima EU-a i nacionalnim obvezama u pogledu zelene i digitalne tranzicije, uključujući EU-ov cilj klimatske neutralnosti do 2050.

44. Komisija takođe naglašava da bi pružanje nacionalne javne pomoći u obliku vlasničkih i/ili hibridnih instrumenata kapitala, u okviru programa ili u pojedinačnim slučajevima, trebalo uzeti u obzir samo ako se ne može pronaći drugo odgovarajuće rješenje. Nadalje, uslovi za izdavanje tih instrumenata trebali bi biti vrlo strogi jer se njima znatno narušava tržišna konkurenca između preduzeća. Na takve se intervencije moraju primjenjivati jasno utvrđeni uslovi za ulazak države u predmetna preduzeća, njen izlazak iz vlasničkog kapitala preduzeća i isplaćivanje naknade, kao i odredbe o upravljanju i odgovarajuće mjere za ograničavanje narušavanja tržišne konkurenčnosti. Zato Komisija napominje da će nacionalne mjere pomoći koje odgovaraju ciljevima politike EU-a u pogledu zelene i digitalne tranzicije privrede država članica omogućiti održiviji dugoročni rast i podstići tranziciju prema EU-ovu cilju klimatske neutralnosti do 2050.

³⁷ Vidjeti i tačku 118. Obavještenja Komisije o pojmu državne pomoći iz člana 107. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, C/2016/2946, SL C 262, 19.7.2016., str. 1–50.

³⁸ Vidjeti po analogiji Odluku Komisije SA.49554-CY – Ciparski program za loše kredite osigurane primarnim boravištem (Estia), uvodnu izjavu 73. i Odluku Komisije SA.53520-EL – Program zaštite primarnog boravišta, uvodnu izjavu 71.

³⁹ Vidjeti tačku 6. ove Komunikacije.

⁴⁰ Mogućnost dodjele pomoći u obliku vlasničkih i/ili hibridnih instrumenata kapitala, ali za puno niže nominalne iznose, već postoji u skladu sa uslovima iz odjeljka 3.1. ove Komunikacije.

3.11.1. Primjenjivost

45. Sljedeći uslovi, koji nisu obuhvaćeni odjeljkom 3.1. ove Komunikacije, primjenjuju se na programe dokapitalizacije i pojedinačne mjere dokapitalizacije država članica za nefinansijska preduzeća (pod zajedničkim nazivom „mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19“) u skladu sa ovom Komunikacijom. Primjenjuju se na mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 namijenjene velikim preduzećima i MSP-ovima.⁴¹

46. Sljedeći uslovi se primjenjuju i na podređene dužničke instrumente koji prelaze obje gornje granice utvrđene u odjeljku 3.3. tački 26.a podtačkama i. i ii. ove Komunikacije.

47. Mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 ne smiju se odobravati nakon 30. juna 2021.

3.11.2. Uslovi prihvatljivosti i ulaska

48. Mjera dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 mora ispunjavati sljedeće uslove:

- (a) bez intervencije države korisnik bi prekinuo poslovanje ili bi se suočio sa ozbiljnim poteškoćama u održavanju poslovanja. Na takve poteškoće može posebno uticati pogoršanje omjera duga i kapitala korisnika ili slični pokazatelji;
- (b) intervencija je od zajedničkog interesa. To može obuhvatati izbjegavanje socijalnih poteškoćama i nefunkcionisanje tržišta zbog znatnog gubitka radnih mesta, izlaska inovativnog preduzeća, izlaska sistemski značajnog preduzeća, rizika od prekida pružanja važne usluge ili sličnih situacija koje je obrazložila predmetna država članica;
- (c) korisnik ne može pronaći finansiranje na tržištima po pristupačnim uslovima, a horizontalne mjere koje su na snazi u predmetnoj državi članici za pokrivanje potreba za likvidnošću nijesu dovoljne da bi se osigurala njegova održivost; i
- (d) korisnik nije preduzeće koji je na dan 31. decembar 2019. već bio u poteškoćama (u smislu Uredbe o opštem kolektivnom izuzeću⁴²).

49. Mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 države članice odobravaju u okviru programa pomoći koji je odobrila Komisija, i to samo na osnovu pisanog zahtjeva za pomoći potencijalnih preduzeća korisnika. Kad je riječ o pomoći koja se prijavljuje pojedinačno, države članice dostavljaju dokaz o takvom pisanim zahtjevima kao dio prijave pojedinačne pomoći Komisiji.

50. Zahtjevi iz ovog odjeljka i odjeljaka 3.11.4., 3.11.5., 3.11.6. i 3.11.7. primjenjuju se na programe dokapitalizacije i pojedinačne pomoći u kontekstu pandemije COVID-a 19. Komisija će pri odobravanju programa zatražiti zasebnu prijavu pojedinačne pomoći iznad iznosa od 250 miliona EUR. U pogledu tih prijava Komisija će procijeniti jesu li postojeće finansiranja na tržištu ili horizontalne mjere za pokrivanje potreba za likvidnošću nedostatni da bi se zajamčila održivost korisnika; jesu li odabrani instrumenti dokapitalizacije i s njima povezani uslovi primjereni za rješavanje ozbiljnih poteškoća korisnika; je li pomoći proporcionalna; i jesu li ispunjeni uslovi iz ovog odjeljka i odjeljaka 3.11.4., 3.11.5., 3.11.6. i 3.11.7.

3.11.3. Vrste mjera dokapitalizacije

51. Države članice u kontekstu pandemije COVID-a 19 mogu odobriti mjere dokapitalizacije primjenom dva različita tipa instrumenata dokapitalizacije:

- (a) vlasnički instrumenti, a posebno izdanje novih redovnih ili povlašćenih dionica; i/ili
- (b) instrumenti sa vlasničkom komponentom (dalje u tekstu „hibridni instrumenti kapitala“)⁴³, posebno prava na sudjelovanje u dobiti, tiki udjeli i konvertibilne osigurane ili neosigurane obveznice.

52. Država može imati intervenciju u obliku bilo kojeg navedenog instrumenta ili kombinacijom vlasničkih i hibridnih instrumenata kapitala. Države članice mogu odobriti plasman navedenih instrumenata i u kontekstu tržišne ponude, pod uslovom da svaka posljedična državna intervencija kod korisnika ispunjava uslove iz ovog odjeljka 3.11. Komunikacije. Država članica mora osigurati da odabrani instrumenti dokapitalizacije i s time povezani uslovi budu najprikladniji odgovor na potrebe korisnika za dokapitalizacijom te da pritom njihov učinak na narušavanje tržišnog natjecanja bude što manji.

3.11.4. Iznos dokapitalizacije

53. Kako bi se osigurala razmjernost pomoći, iznosi kapitala za dokapitalizaciju u kontekstu pandemije COVID-a 19 ne smiju biti veći od minimuma potrebnog za osiguranje održivosti korisnika niti premašiti ono što je nužno za ponovnu uspostavu strukture kapitala korisnika kakva je bila prije pandemije COVID-a 19, odnosno stanja na dan 31. decembra 2019. Prilikom ocjene razmjernosti pomoći uzimaju se u obzir državne pomoći koje su primljene ili planirane u kontekstu izbjivanja pandemije COVID-a 19.

⁴¹ Kako je utvrđeno u tački 16. Komunikacije, obavljanje o alternativnom pristupu i dalje je moguće u skladu s članom 107. stav 3. tačkom (b) UFEU-a.

⁴² Kako je definisano u članu 2. tački 18. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći kompatibilnim sa unutrašnjim tržištem u primjeni člana 107. i 108. Ugovora, SL L 187, 26.6.2014., str. 1.

⁴³ Hibridni instrumenti kapitala instrumenati su koji imaju obilježja dužničkih i vlasničkih instrumenata. Naknada za konvertibilne obveznice plaća se npr. kao za obične obveznice sve do njihove konverzije u vlasnički instrument. Procjena ukupne naknade za hibridne instrumente kapitala stoga zavisi, s jedne strane, o iznosu naknade za dužnički instrument i, s druge strane, o uslovima konverzije u vlasnički instrument.

3.11.5. Naknada i izlazak države

Opšta načela

54. Država prima odgovarajuću naknadu za ulaganje. Što je naknada bliža tržišnim uslovima, manje je potencijalno narušavanje tržišnog natjecanja prouzročeno državnom intervencijom.

55. Ulaganje u dokapitalizaciju u kontekstu pandemije COVID-a 19 trebalo bi se otkupiti kad se privreda stabilizuje. Komisija smatra primjerenim dati korisniku dovoljno vremena za otkup ulaganja u dokapitalizaciju. Država članica mora uspostaviti mehanizam za postupno podsticanje otkupa.

56. Naknada za mjeru dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 trebala bi se povećati kako bi se uskladila sa tržišnim cijenama te bi se na taj način pružio podsticaj korisnicima i ostalim dioničarima za otkup ulaganja u okviru državne mjere dokapitalizacije i smanjio rizik od narušavanja tržišne konkurenčnosti.

57. Iz toga slijedi da mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 trebaju obuhvatati odgovarajuće podsticanje preduzećima da otkupe ulaganje u dokapitalizaciju i potraže alternativni kapital kad to dopuste uslovi na tržištu, i to na način da se od njih zahtijeva dovoljno visoka naknada za dokapitalizaciju.

58. Države članice umjesto metoda utvrđivanja naknade navedenih u nastavku mogu prijaviti programe ili pojedinačne mjere kod kojih se metoda utvrđivanja naknade prilagođava karakteristikama i nadređenosti instrumenta kapitala, pod uslovom da oni posebno dovode do sličnog ishoda u pogledu podsticanja učinka na izlazak države i sličnog ukupnog učinka na naknadu državi.

Naknada za vlasničke instrumente

59. Državna dokapitalizacija ili istovjetna intervencija sprovodi se po cjeni koja ne prelazi prosječnu cijenu dionice korisnika tokom 15 dana prije podnošenja zahtjeva za dokapitalizaciju. Ako korisnik nije društvo koje se nalazi na berzi, procjenu njegove tržišne vrijednosti trebalo bi utvrditi posredstvom nezavisnog stručnjaka ili drugim proporcionalnim sredstvima.

60. Svaka mjera dokapitalizacije uključuje mehanizam postupnog povećanja naknade državi kako bi se korisnik podstaknuo na otkup državnih dokapitalizacija. To povećanje naknade može biti u obliku dodatnih dionica⁴⁴ dodijeljenih državi ili drugih mehanizama i trebalo bi odgovorati najmanje 10- postotnom povećanju naknade državi (za sudjelovanje koje proizlazi iz neotplaćene državne dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19) za svaki korak postupnog povećanja:

(a) Mehanizam postupnog povećanja aktivira se četiri godine nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 ako država nije prodala najmanje 40 % svojeg vlasničkog udjela koji proizlazi iz dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19,

(b) Mehanizam postupnog povećanja ponovo se aktivira šest godina nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 ako država nije u potpunosti prodala svoj vlasnički udio koji proizlazi iz dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19.⁴⁵

Ako korisnik nije društvo koje se nalazi na berzi, države članice mogu odlučiti sprovesti svaki od ta dva koraka jednu godinu kasnije, odnosno pet i sedam godina nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19.

61. Komisija može prihvati alternativne mehanizme pod uslovom da oni obično rezultiraju sličnim ishodom u pogledu poticajnog učinka na izlazak države i sličnim ukupnim učinkom na naknadu državi.

62. Korisnik bi u svakom trenutku trebao imati mogućnost otkupa vlasničkog udjela koji je država stekla. Kako bi se osiguralo da država primi odgovarajuću naknadu za ulaganje, otkupna cijena trebala bi odgovorati onome od sljedeća dva iznosa koji je viši:

i. nominalno ulaganje države, uvećano za godišnje kamate za naknadu, koja je za 200 baznih bodova viša od navedenog iznosa u tabeli u nastavku;⁴⁶ ili

ii. tržišna cijena u trenutku otkupa.

63. Država takođe može u bilo kojem trenutku prodati svoj vlasnički udio po tržišnim cijenama kupcima koji nisu korisnici. Za takvu prodaju u načelu je potrebno otvoreno i nediskriminаторno savjetovanje sa potencijalnim kupcima ili prodaja na berzi. Država može postojećim dioničarima dati pravo prvenstva za kupovinu po cjeni koja je dobijena na osnovu javnog savjetovanja.

Naknada za hibridne instrumente kapitala

64. Pri utvrđivanju ukupne naknade za hibridne instrumente kapitala moraju se na odgovarajući način uzeti u obzir sljedeći elementi:

(a) obilježja odabranog instrumenta, uključujući njegov stepen podređenosti, rizik i sve načine plaćanja;

⁴⁴ Dodatne dionice mogu se, na primjer, dodjeliti izdavanjem konvertibilnih obveznica na datum dokapitalizacije, koje će se pretvoriti u vlasnički kapital na datum pokretanja mehanizma postupnog povećanja.

⁴⁵ Na primjer, ako povećanje ima oblik dodjele dodatnih dionica državi. Ako udio države u korisniku nakon dokapitalizacije iznosi 40 % i ako država ne proda svoj udio do zatraženog datuma, udio države trebao bi se povećati za najmanje $0,1 \times 40 \% = 4 \%$ i iznosići 44 % četiri godine nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 te 48 % šest godina nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19, što podrazumijeva odgovarajuće smanjenje udjela drugih dioničara.

⁴⁶ Povećanje od 200 baznih bodova ne primjenjuje se u osmoj godini i razdoblju nakon toga.

- (b) uključene podsticaje za izlazak (kao što su klauzule o postupnom povećanju i otkupu); i
- (c) odgovarajuću referentnu kamatnu stopu.

65. Minimalna naknada za hibridne instrumente kapitala do njihove konverzije u vlasnički instrument mora biti najmanje jednaka osnovnoj stopi (jednogodišnji IBOR ili ekvivalentna vrijednost koju objavi Komisija⁴⁷), uvećanoj za premiju kako je utvrđeno u nastavku.

Naknada za hibridne instrumente kapitala: jednogodišnji IBOR +

<i>Vrsta primaoca</i>	<i>Prva godina</i>	<i>Druga i treća godina</i>	<i>Četvrta i peta godina</i>	<i>Šesta i sedma godina</i>	<i>Osma godina i razdoblje nakon toga</i>
<i>MSP-ovi</i>	225 baznih bodova	325 baznih bodova	450 baznih bodova	600 baznih bodova	800 baznih bodova
<i>Velika preduzeća</i>	250 baznih bodova	350 baznih bodova	500 baznih bodova	700 baznih bodova	950 baznih bodova

66. Konverzija hibridnih instrumenata kapitala u vlasnički kapital sprovodi se po cijeni koja je za pet ili više posto manja od teoretske cijene dionice bez prava u trenutku konverzije.

67. Nakon konverzije u vlasnički kapital mora se uključiti mehanizam postupnog povećanja naknade državi radi podsticanja korisnika na otkup državne dokapitalizacije. Ako je vlasnički kapital koji proizlazi iz državne intervencije u kontekstu pandemije COVID-a 19 i dalje u vlasništvu države dvije godine nakon konverzije u vlasnički kapital, država dobija dodatni udio u vlasništvu korisnika uz preostali udio koji proizlazi iz konverzije hibridnih instrumenata kapitala u kontekstu pandemije COVID-a 19 koju je sprovela država. Taj dodatni vlasnički udio iznosi najmanje 10 % preostalog udjela koji proizlazi iz konverzije hibridnih instrumenata kapitala u kontekstu pandemije COVID-a 19 od strane države. Komisija može prihvati alternativne mehanizme postupnog povećanja pod uslovom da imaju isti podsticajni učinak i sličan ukupni učinak na naknadu državi.

68. Države članice mogu odabrati metodu za utvrđivanje cijena koja uključuje dodatne klauzule o postupnom povećanju ili isplati. One bi trebale biti osmišljene na način da se podstakne rano okončanje državne pomoći za dokapitalizaciju korisnika. Komisija može prihvati i alternativne metode za utvrđivanje cijena, pod uslovom da su naknade koje se njima utvrde više ili slične onima koje proizlaze iz prethodno navedenih metoda.

69. Budući da je priroda hibridnih instrumenata vrlo raznolika, Komisija ne pruža smjernice za sve vrste instrumenata. U svakom slučaju za hibridne instrumente poštuju se prethodno navedena načela, pri čemu naknada odražava rizik pojedinih instrumenata.

3.11.6. Upravljanje i sprečavanje neopravданog narušavanja tržišnog natjecanja

70. Kako bi se spriječilo neopravданo narušavanje tržišnog natjecanja, korisnici ne smiju sprovoditi agresivno komercijalno širenje pomoći sredstava državne pomoći ili preuzimanjem prekomjernih rizika. Primjenjuje se opšte načelo da manji vlasnički udio države članice i veća naknada podrazumijevaju manju potrebu za zaštitnim mjerama.

71. Ako je korisnik mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 u vrijednosti većoj od 250 miliona EUR preduzeće sa značajnom tržišnom snagom na najmanje jednom od relevantnih tržišta na kojima djeluje, države članice moraju predložiti dodatne mjere za očuvanje učinkovite tržišne konkurenčnosti na tim tržištima. Države članice posebno mogu predložiti strukturne obveze i obveze praćenja poslovanja predviđene u Obavještenju Komisije o korektivnim mjerama prihvatljivim u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 139/2004 i Uredbom Komisije (EZ) br. 802/2004.

72. Korisnicima mjera za dokapitalizaciju u kontekstu pandemije COVID-a 19 zabranjeno je to oglašavati u komercijalne svrhe.

73. Sve dok nije otplaćeno najmanje 75 % mjera dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19, korisnicima koji nisu MSP-ovi onemoguće je sticanje više od 10 % udjela u konkurentima ili drugim subjektima iz iste vrste poslovanja, uključujući poslovanje sa početka i kraja proizvodnog lanca.

74. U izuzetnim okolnostima i ne dovodeći u pitanje kontrolu koncentracija, ti korisnici mogu steći više od 10 % udjela u subjektima s početka ili kraja proizvodnog lanca u svom području djelovanja, ali samo u slučaju da je sticanje potrebno kako bi se osigurala održivost korisnika. Komisija može odobriti sticanje ako je ono potrebno za očuvanje održivosti korisnika. Sticanje se ne može sprovesti prije nego što Komisija donese odluku o tom pitanju.

75. Državna pomoć se ne koristi za unakrsno sunvencionisanje privredne djelatnosti integrisanih preduzeća koja su već bila u privrednim poteškoćama na dan 31. decembra 2019. U integrisanim trgovачkim društvima uvodi se jasno razdvajanje računa kako bi se osiguralo da mjere dokapitalizacije ne koriste tim djelatnostima.

76. Sve dok mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 nisu u potpunosti otplaćene, korisnici ne mogu izvršavati isplate dividendi i neobavezne isplate kupona niti otkupljivati dionice, osim u odnosu na državu.

77. Sve dok nije otplaćeno najmanje 75 % mjera dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19, naknada svakom članu korisničke uprave ne smije biti veća od fiksнog dijela njegove naknade na dan 31. decembra 2019. Za osobe koje postanu članovi uprave tokom ili nakon dokapitalizacije kao ograničenje primjenjuje se najniža fiksna naknada za nekog od članova uprave na dan 31. decembra 2019. Ni u kakvim okolnostima ne isplaćuju se bonusi ni druge varijabilne ili slične naknade.

3.11.7. Strategija izlaska države iz sudjelovanja koje proizlazi iz dokapitalizacije i obveze izvještavanja

⁴⁷ Osnovne stope izračunane u skladu ss Komunikacijom Komisije o reviziji metode za utvrđivanje referentnih kamatnih i diskontnih stopa (SL C 14, 19.1.2008., str. 6.) i objavljene na internet stranicama Glavne uprave za tržišnu konkurenčiju na https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

78. Korisnici koji nisu MSP-ovi, a primili su dokapitalizaciju u kontekstu pandemije COVID-a 19 u iznosu od više od 25 % vlasničkog kapitala u trenutku intervencije moraju dokazati postojanje vjerodostojne strategije izlaska države članice iz sudjelovanja, osim ako se državna intervencija smanji ispod nivoa od 25 % vlasničkog kapitala u roku od 12 mjeseci od datuma dodjele pomoći.⁴⁸

79. Strategijom izlaska utvrđuje se:

(a) plan korisnika za nastavak djelatnosti i korišćenje sredstava koja je uložila država, uključujući raspored plaćanja naknade i otkupa državnog ulaganja (zajedno „raspored otplate”); i

(b) mjere koje će korisnik i država preduzeti kako bi se pridržavali rasporeda otplate.

80. Strategiju izlaska trebalo bi pripremiti i dostaviti državi članici u roku od 12 mjeseci nakon dodjele pomoći, a država članica mora je odobriti.

81. Osim obveze utvrđene u tačkama od 78. do 80., korisnici moraju izvjestiti državu članicu o napretku u sprovodenju rasporeda otplate i usklađenosti sa uslovima iz odjeljka 3.11.6. u roku od 12 mjeseci od objavljivanja rasporeda, a nakon toga periodično svakih 12 mjeseci.

82. Sve dok se u potpunosti ne otplate mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19, korisnici dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19, koji nisu MSP-ovi, objavljaju informacije o korišćenju primljene pomoći u roku od 12 mjeseci od datuma dodjele pomoći, a nakon toga periodično svakih 12 mjeseci. To bi posebno trebalo uključivati informacije o načinu na koji se sredstvima primljene pomoći podupiru njihove aktivnosti u skladu sa ciljevima EU-a i nacionalnim obvezama u pogledu zelene i digitalne tranzicije, uključujući cilj klimatske neutralnosti EU-a do 2050.

83. Država članica trebala bi svake godine izvještavati Komisiju o sprovodenju rasporeda otplate i ispunjavanju uslova iz odjeljka 3.11.6. Ako je korisnik primio dokapitalizaciju u kontekstu pandemije COVID-a 19 u iznosu većem od 250 miliona EUR, izvještavanje uključuje informacije o ispunjavanju uslova iz tačke 53.

84. Ako šest godina nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 intervencija države nije smanjena na nivo ispod 15 % vlasničkog kapitala korisnika, Komisiji se mora dostaviti na odobrenje plan restrukturiranja u skladu sa Smjernicama o državnoj pomoći za sanaciju i restrukturiranje. Komisija će procijeniti osiguravaju li mjere predvidene u planu restrukturiranja održivost korisnika, s obzirom na obveze na nivou ciljeva EU-a i nacionalne obveze u pogledu zelene i digitalne tranzicije i izlazak države, a da pritom ne utiče negativno na trgovinu u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu. Ako korisnik nije društvo koje se nalazi na berzi ili je riječ o MSP-u, država može odlučiti dostaviti plan restrukturiranja samo ako intervencija države nije smanjena ispod razine od 15 % vlasničkog kapitala sedam godina nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19.

4. PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE

85. Uz izuzetak podrške dodijeljene u skladu sa odjeljcima 3.9. i 3.10. države članice dužne su objaviti relevantne informacije⁴⁹ o svakoj pojedinačnoj pomoći dodijeljenoj u skladu s ovom Komunikacijom na internet stranicama o državnoj pomoći ili pomoći IT alata Komisije⁵⁰ u roku od 12 mjeseci od trenutka dodjele. Države članice dužne su objaviti relevantne informacije⁵¹ o svakoj pojedinačnoj dokapitalizaciji odobrenoj u skladu sa odjeljkom 3.11. na internet stranicama o državnoj pomoći ili upotreboj IT alata Komisije u roku od 3 mjeseca od trenutka dokapitalizacije. Nominalna vrijednost dokapitalizacije navodi se po korisniku.

86. Države članice dužne su Komisiji dostavljaju godišnje izvještaje.⁵²

87. Države članice dužne su do 31. decembra 2020. Komisiji dostaviti popis mjera uvedenih na osnovu programa odobrenih na osnovu ove Komunikacije.

88. Države članice moraju osigurati vođenje detaljne evidencije o dodjeli pomoći predviđenih ovom Komunikacijom. Takve se evidencije, koje moraju sadržavati sve informacije potrebne kako bi se utvrdilo da su ispunjeni potrebni uslovi, moraju čuvati 10 godina nakon dodjele pomoći i na zahtjev dostaviti Komisiji.

89. Komisija može zatražiti dodatne informacije o dodijeljenim pomoćima kako bi provjerila jesu li se poštovali uslovi utvrđeni u odluci Komisije kojom je odobrila pomoć.

⁴⁸ Za potrebe ovog pododjeljka 3.11.7. hibridni instrumenti koje je odobrila država trebali bi se smatrati vlasničkim kapitalom.

⁴⁹ Riječ je o informacijama propisanima u Prilogu III. Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014., Prilogu III. Uredbi Komisije (EU) br. 702/2014 i Prilogu III. Uredbi Komisije (EU) br. 1388/2014 od 16. decembra 2014. Za povratne predujmove, jamstva, zajmove, podredene zajmove i druge oblike potpore nominalna vrijednost temeljnog instrumenta navodi se po korisniku. Za porezne olakšice i povoljnije uvjete plaćanja iznos potpore za pojedinačnu potporu može se navesti u rasponima.

⁵⁰ Stranica za javno pretraživanje baze podataka „Transparentnost državnih potpora” omogućuje pristup relevantnim podacima koje su države članice dostavile u skladu s europskim zahtjevima transparentnosti za državne potpore i dostupna je na <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=en>.

⁵¹ Riječ je o informacijama propisanima u Prilogu III. Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014., Prilogu III. Uredbi Komisije (EU) br. 702/2014 i Prilogu III. Uredbi Komisije (EU) br. 1388/2014 od 16. decembra 2014.

⁵² SL L 140, 30.4.2004., str. 1–134.

5. ZAVRŠNE ODREDBE

90. Komisija ovu Komunikaciju primjenjuje od 19. marta 2020. imajući u vidu ekonomske posljedice COVID-a 19, zbog kojih je bilo nužno djelovati bez odlaganja. Aktualne vanredne okolnosti opravdani su razlog za ovu Komunikaciju, koja se neće primjenjivati nakon 31. decembra 2020. Komisija je može preispitati prije tog datuma uzimajući u obzir važna razmatranja o politici tržišne konkurenčije ili ekonomije. Ako bude potrebno, Komisija može dodatno objasniti svoj pristup određenim pitanjima.

91. Komisija će odredbe ove Komunikacije primjenjivati na sve relevantne prijavljene mjere počevši od 19. marta 2020., čak i ako su joj mjere prijavljene prije tog datuma.

92. U skladu s obavlještenjem Komisije o utvrđivanju pravila koja se primjenjuju na ocjenu nezakonite državne pomoći⁵³ Komisija na neprijavljenu pomoć primjenjuje sljedeće odredbe:

- a. ovu Komunikaciju, ako je pomoć dodijeljena nakon 1. februara 2020.;
- b. pravila koja su bila primjenjiva u trenutku dodjele pomoći, u svim drugim slučajevima.

93. Komisija u bliskoj saradnji s dotičnim državama članicama osigurava brzo donošenje odluka nakon jasnog i potpunog prijavljivanja mjera obuhvaćenih ovom Komunikacijom. Države članice trebale bi obavijestiti Komisiju o svojim namjerama i što je moguće prije i detaljnije prijaviti planove uvođenja takvih mjera. Komisija će državama članicama pružiti smjernice i pomoći u tom procesu.”.

Član 2

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavlјivanja u “Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 01-1-9236/1
Podgorica, 28. maja 2020. godine

Ministar,
Darko Radunović, s.r.

⁵³ SL C 119, 22.5.2002., str. 22.

636.

Na osnovu člana 55 stav 1 tačke 9 Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službeni list CG", broj 12/18), na predlog Instituta za javno zdravlje Crne Gore, Ministarstvo zdravlja donijelo je

NAREDBU ZA PREDUZIMANJE PRIVREMENIH MJERA ZA SPRJEČAVANJE UNOŠENJA U ZEMLJU, SUZBIJANJE I SPRJEČAVANJE PRENOŠENJA NOVOG KORONAVIRUSA

Član 1

Radi sprječavanja unošenja zaraznih bolesti u zemlju, suzbijanja i sprječavanja prenošenja u druge zemlje, kao i zaštitu stanovništva od novog koronavirusa, korišćenje zaštitnih maski obavezno je:

- za zaposlene i pacijente u javnim i privatnim zdravstvenim ustanovama;
- za zaposlene u javnim i privatnim ustanovama socijalne i dječje zaštite za smještaj djece, odraslih i starih lica i
- za zaposlene i putnike u vozilima javnog prevoza (avion, voz, autobus, kombi, autotaksi).

Član 2

Nepostupanje po mjerama iz člana 1 ove naredbe podliježe krivičnoj odgovornosti, u skladu sa čl. 287 i 302 Krivičnog zakonika Crne Gore.

Član 3

Danom stupanja na snagu ove naredbe prestaje primjena privremenih mjera obaveznog nošenja zaštitne maske i obaveza poslodavaca da za zaposlene obezbijede korišćenje zaštitnih maski, propisanih u:

- tač. 2 i 7 stava 1 člana 1 Naredbe za preduzimanje privremenih mjera za sprječavanje unošenja u zemlju, suzbijanje i sprječavanje prenošenja novog koronavirusa ("Službeni list CG", br. 31/20 i 35/20),
- alineji 3 tačke 1, tač. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 12, 15 i 17 stava 1 člana 1 Naredbe za preduzimanje privremenih mjera za sprječavanje unošenja u zemlju, suzbijanje i sprječavanje prenošenja novog koronavirusa ("Službeni list CG", br. 40/20, 43/20 i 45/20),
- tački 4 stava 1 člana 1 Naredbe za preduzimanje privremenih mjera za sprječavanje unošenja u zemlju, suzbijanje i sprječavanje prenošenja novog koronavirusa Broj: 8-501/20-129/829 od 8. maja 2020. godine ("Službeni list CG", br. 42/20 i 51/20),
- alineji 4 tačke 1, alineji 8 tačke 4, alineji 7 tačke 6 i tački 7 stava 1 člana 1 Naredbe za preduzimanje privremenih mjera za sprječavanje unošenja u zemlju, suzbijanje i sprječavanje prenošenja novog koronavirusa Broj: 8-501/20-129/857 od 13. maja 2020. godine ("Službeni list CG", broj 43/20),
- tački 3 stava 1 člana 1 Naredbe za preduzimanje privremenih mjera za sprječavanje unošenja u zemlju, suzbijanje i sprječavanje prenošenja novog koronavirusa Broj: 8-501/20-129/858 od 13. maja 2020. godine ("Službeni list CG", br. 43/20 i 46/20),
- tački 2 stava 1 člana 1 Naredbe za preduzimanje privremenih mjera za sprječavanje unošenja u zemlju, suzbijanje i sprječavanje prenošenja novog koronavirusa Broj: 8-501/20-129/885 od 19. maja 2020. godine ("Službeni list CG", br. 45/20 i 47/20).

Član 4

Ova naredba stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore.

Broj: 8-501/20-129/939

Podgorica, 5. juna 2020. godine

Ministar,
dr Kenan Hrapović, s.r.

637.

Na osnovu člana 55 stav 1 tač. 1, 2, 6 i 9 Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službeni list CG", broj 12/18), na predlog Instituta za javno zdravlje Crne Gore, Ministarstvo zdravlja donijelo je

**NAREDBU
O IZMJENI I DOPUNI NAREDBE ZA PREDUZIMANJE PRIVREMENIH MJERA
ZA SPRJEČAVANJE UNOŠENJA U ZEMLJU, SUZBIJANJE I SPRJEČAVANJE
PRENOŠENJA NOVOG KORONAVIRUSA**

Član 1

U Naredbi za preduzimanje privremenih mera za sprječavanje unošenja u zemlju, suzbijanje i sprječavanje prenošenja novog koronavirusa Broj: 8-501/20-129/909 od 29. maja 2020. godine ("Službeni list CG", broj 50/20), u članu 1 stav 1 poslije tačke 2 dodaje se nova tačka koja glasi:

"2a) dozvoljava se ulazak u Crnu Goru stranim pomorcima u tranzitu koji se ukrcavaju ili iskrcavaju u lukama Bar, Budva, Kotor, Luka Kumbor-Portonovi i Tivat (Gat I i Gat II), kao i strancima koji upravljaju motornim vozilima kojima se obavlja promet robe, uz posebne mјere zdravstvenog nadzora;".

U tački 3 riječi: „i prevoza putnika iz“ zamjenjuju se riječima: „i bilateralnog prevoza putnika u.“.

Poslije tačke 3 dodaje se nova tačka koja glasi:

„3a) dozvoljava se međunarodni vanlinijski prevoz putnika u drumskom saobraćaju između Crne Gore i država iz tačke 2 ovog člana, kao i tranzitni prevoz iz ovih država, uz zabranu zaustavljanja, zadržavanja i boravka na teritoriji Crne Gore, osim u slučaju pružanja neodložne zdravstvene usluge, tehničkog kvara na vozilu i sl;“.

Član 2

Danom stupanja na snagu ove naredbe prestaje da važi Naredba za preduzimanje privremenih mera za sprječavanje unošenja u zemlju, suzbijanje i sprječavanje prenošenja novog koronavirusa ("Službeni list CG", br. 15/20, 27/20, 33/20, 36/20 i 39/20).

Član 3

Ova naredba stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore.

Broj: 8-501/20-129/940

Podgorica, 5. juna 2020. godine

Ministar,
dr **Kenan Hrapović**, s.r.

638.

Na osnovu člana 55 stav 1 tač. 3, 4 i 9 Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službeni list CG", broj 12/18), na predlog Instituta za javno zdravlje Crne Gore, Ministarstvo zdravlja donijelo je

**NAREDBU
O PRESTANKU VAŽENJA NAREDBE ZA PREDUZIMANJE PRIVREMENIH
MJERA ZA SPRJEČAVANJE UNOŠENJA U ZEMLJU, SUZBIJANJE I
SPRJEČAVANJE PRENOŠENJA NOVOG KORONAVIRUSA**

Član 1

Naredba za preuzimanje privremenih mera za sprječavanje unošenja u zemlju, suzbijanje i sprječavanje prenošenja novog koronavirusa ("Službeni list CG", br. 18/20 i 19/20) prestaje da važi.

Član 2

Ova naredba stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 8-501/20-129/941

Podgorica, 5. juna 2020. godine

Ministar,
dr Kenan Hrapović, s.r.